

INSTITUT ZA ETNOLOGIJU I FOLKLORISTIKU

PLAN RADA ZA

2024. godinu

# Sadržaj

UVOD .....	3
ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST.....	5
ZNANSTVENI PROJEKTI.....	5
Kulturna animalistika: interdisciplinarna polazišta i tradicijske prakse (ANIMAL), HRZZ, 2020. – 2024. ....	5
Diskografska industrija u Hrvatskoj od 1927. do kraja 1950-ih, HRZZ, 2020. – 2024. ....	6
Europski režim iregulariziranih migracija na periferiji EU: od etnografije do pojmovnika (ERIM), HRZZ, 2020. – 2024. ....	7
Digital Aestheticization of Fragile Environments – Digitalna estetizacija osjetljivih krajolika (DigiFREN), HRZZ temeljem Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava Europske komisije i konzorcija Chance i Konzorcijskog ugovora Chance Cofund), 2022. – 2025. ....	7
Urban Futures Imagining and Activating Possibilities in Unsettled Times (FUTURES) (Urbane budućnosti: zamišljanje i aktiviranje mogućnosti u nemirnim vremenima), bilateralni hrvatsko-slovenski projekt HRZZ – ARIS, 2020. – 2024. ....	8
MOJ DOM. Refugees, migration and erased memories in the aftermath of Yugoslav wars (MDRMM); Program Građani, jednakost, prava i vrijednosti (Citizens, Equality, Rights and Values programme – CERV) 2023. – 2025. ....	9
Transnationale Remigrationen nach Kroatien, Kosovo und Nordmazedonien (Transnacionalne remigracije u Hrvatsku, Kosovo i Sjevernu Makedoniju), Alexander-von-Humboldt Stiftung, 2021. – 2024. ....	10
PROJEKT ZNANSTVENE INFRASTRUKTURE – KONZORCIJ DARIAH-ERIC: NACIONALNA KOORDINACIJA .....	11
Digitalna istraživačka infrastruktura za humanistiku i umjetnost: DARIAH-ERIC / DARIAH-HR, MZO11	
ZNANSTVENI PROGRAM: DUGOTRAJNA ISTRAŽIVANJA, PROJEKTNE TEME I SKUPINE - projekti financirani sredstvima Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. – EU: NextGenerationEU .....	13
Etnografije otočnosti – otočne baštine i okolišne budućnosti kao okosnice razvoja otočnih zajednica (BAŠOTOK) .....	13
Bestijarij hrvatske etnokulture. Interdisciplinarna polazišta (BESTIA) .....	14
Prekarna kultura i budućnost rada (BURA) .....	15
Poetike i politike etnografije danas (EPP) .....	16
Infrapolitičke prakse i promjene: od devedesetih do življenih budućnosti (INFRA) .....	17
Normalnost i nelagoda: folkloristički i interdisciplinarni pristupi (NORMANEL) .....	19
Tradicijska kultura u digitalnom okružju: razvoj Referentnog centra za nematerijalnu kulturu (TKuDOR) .....	20
Tradicije glazbe i plesa (TRAPLEGLA).....	22
Kakve gradove želimo? Suvremene transformacije urbanih vizija, praksi i etika (URBAN).....	23
ORGANIZACIJA ZNANSTVENIH I STRUČNIH SKUPOVA .....	25

ZNANSTVENA PRODUKCIJA .....	28
SUDJELOVANJA NA SKUPOVIMA .....	28
SUDJELOVANJA U NASTAVI .....	28
TRIBINE IEF-a.....	28
SURADNJE .....	29
IZDAVAČKA DJELATNOST .....	29
<i>Narodna umjetnost – hrvatski časopis za etnologiju i folkloristiku</i> .....	29
Biblioteka <i>Nova etnografija</i> .....	30
Biblioteka <i>Iz arhiva</i> .....	31
DOKUMENTACIJA .....	32
KNJIŽNICA .....	33
ODJEL ZA PRAVNE, KADROVSKE, FINANCIJSKO-RAČUNOVODSTVENE I OPĆE POSLOVE TE INFORMATIČKE POSLOVE .....	34

# UVOD

Plan rada Instituta za etnologiju i folkloristiku (IEF) za 2024. godinu sastavljen je u skladu sa Zakonom o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (*Narodne novine* br. 119/2022) i *Strateškim planom IEF-a* (2017–2021., koji je Odlukom Upravnog vijeća IEF-a produžen do izrade nove strategije). Temelji se na planovima istraživačkih skupina i na individualnim planovima znanstvenika i suradnika IEF-a. U prethodnim godinama realizaciju određenih zadataka i aktivnosti morali smo prilagoditi uvjetima krize izazvane pandemijom bolesti COVID-19 i potresima, čije se posljedice još uvijek osjećaju. Ratna razaranja u Ukrajini pa odnedavno i na Bliskom istoku sa sobom nose posljedice s globalnim utjecajima – pojačane migracije i teže gospodarske uvjete. Novi Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti obilježava aktualnu situaciju u nacionalnim okvirima, s novim usklađenim Statutom IEF-a, sa strateškim planiranjem za iduće razdoblje koje će većim dijelom proizaći iz prilagodbe novom sustavu programskoga financiranja, kao i s drugim pravnim dokumentima. Utoliko se intrigantni i izazovni doprinosi koji prate aktualnu situaciju ne samo u teorijskom, istraživačkom i pedagoškom smislu nego i u rješavanju društvenih, političkih, ekonomskih, pa i egzistencijalnih pitanja protežu i na plan rada Instituta za 2024. godinu.

Godišnje planiranje obuhvaća kontinuirane znanstvenoistraživačke aktivnosti koje ocrtavaju temeljna istraživanja kulture u punom opsegu njezinih tradicijskih, popularnih, svakodnevnih i drugih aspekata i artikulacija u društvenom, povijesnom i političkom kontekstu. Istraživanja suradnici izvode u znanstvenome odjelu. Novim Statutom IEF-a, usvojenim 26. listopada 2023. svi su znanstvenici i suradnici (asistenti i poslijedoktorandi) u jednome znanstvenom odjelu okupljeni na projektima i temama prema institutskim strukama uz mogućnost interdisciplinarnog povezivanja. Istraživačko-savjetodavna i popularizacijska te edukativna djelatnost obavljaju se i u Referentnom centru za nematerijalnu kulturu kao znanstveno-stručnom odjelu te u stručnim odjelima Knjižnice, Dokumentacije, Izdavaštva i računalne podrške. Djelovanje se temelji na etnografskom istraživanju i drugim tehnikama kvalitativne metodologije te arhivskom i studijskom radu, koji se prezentiraju sudjelovanjem na znanstvenim skupovima, objavljivanjem i primjenom ekspertnih znanja.

Kritičko vrednovanje i analitičko razumijevanje kulture u najširem antropološkom smislu smatra se jednim od prioriteta humanističkih znanosti u Hrvatskoj. Temeljna etnološka i kulturnoantropološka, folkloristička, etnomuzikološka i etnokoreološka istraživanja, s nizom subdisciplina, doprinose razumijevanju aktualnih društvenih izazova kao što su transformacije životnih stilova, rada i obitelji, rodna pitanja, demografske promjene, migracije i integracije, urbane transformacije, javne prakse folkloru i baštinski programi te teme vezane uz konzumerizam, religijski pluralizam, kulturni amaterizam, kulturni turizam, multikulturalizam i dr. Istraživačka dinamika neodvojiva je od trajnih ciljeva dokumentiranja, valorizacije i očuvanja kulturnog nasljeđa te praćenja promjena u složenim procesima pozicioniranja identitetskih obilježja hrvatske kulture u europskom i svjetskom kontekstu. Terenska građa obrađuje se, digitalizira i pohranjuje u Dokumentaciji i u digitalnom repozitoriju IEF-a.

Izdavačka djelatnost obuhvaća časopis *Narodna umjetnost*, biblioteke *Nova etnografija* i *Iz arhiva*, CD izdanja i digitalna izdanja. Znanstvena politika ustanove uključuje razvijanje ekspertnih i primijenjenih znanja koja omogućuju različite oblike suradnje s obrazovnim, znanstvenim i kulturnim ustanovama u zemlji i inozemstvu, strukovnim organizacijama, tijelima državne i lokalne uprave, medijima, civilnim sektorom, nevladinim organizacijama i gospodarstvom. Osim znanstvenih rezultata koji su u najvećoj mogućoj mjeri javno dostupni prema principima otvorene znanosti, institutski izvori – jedinstveni fundus specijalističke institutske knjižnice kao i arhivsko gradivo u dokumentaciji također su dostupni svim vanjskim korisnicima.

Plan rada za 2024. godinu podijeljen je u sljedeće cjeline:

Znanstvenoistraživački projekti u tekućoj godini bit će financirani sredstvima Hrvatske zaklade za znanost (nacionalni projekti i hrvatske dionice bilateralnih i europskih projekata), Europske komisije, Zaklade Alexander von Humboldt te programskim sredstvima realiziranim Nacionalnim planom oporavka i otpornosti – NextGenerationEU. Također, Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH financijski podupire projekte znanstvene infrastrukture.

Plan programskih istraživačkih cjelina usklađen je sa strukturom temeljne istraživačke djelatnosti IEF-a, a vođen je načelima ekonomične i ravnomjerne raspodjele sredstava po temeljnim kategorijama: ulaganja u zajedničku infrastrukturu i ulaganja u kontinuirana skupna istraživanja. Programske istraživačke cjeline ujedno predstavljaju sadržajne i organizacijske platforme iz kojih se razvijaju projektni prijedlozi spremni za apliciranje na državne i druge izvore financiranja, što je i razvidno iz prožimanja postojećih kompetitivnih i novih partnerstva u europskim projektima s tematskim cjelinama znanstvenog programa Instituta. Po obavljenim raspravama svih znanstvenika koji su do kraja 2023. godine bili podijeljeni u četrnaest manjih projekata financiranih programskim sredstvima Ministarstva znanosti i obrazovanja RH, s idejom okrupnjavanja, jače povezanosti i interdisciplinarnosti oblikovano je devet novih projektnih cjelina u koje su se rasporedili svi zaposlenici znanstvenoga odjela.

U okviru znanstvenoistraživačke djelatnosti planirano je: organizacija sedam međunarodnih znanstvenih i stručnih skupova, poslijediplomski seminar, sudjelovanja na skupovima, sudjelovanja u nastavi na domaćim i stranim sveučilištima na svim visokoobrazovnim razinama, organizacija Tribina IEF-a te drugi oblici diseminacije, popularizacije i primjene znanstvenih rezultata u suradnji s brojnim znanstvenim i kulturnim ustanovama, gospodarstvom, civilnim sektorom, nevladinim udrugama i sl.

Izdavačka djelatnost predstavljena je planovima uredništva časopisa *Narodna umjetnost* te planovima uredništava dviju biblioteka *Nova etnografija* i *Iz arhiva*.

Dokumentacija (uključivo s razvijanjem digitalnog repozitorija) te Knjižnica također su u planu za 2024. godinu kao aktivnosti stručnih odjela s namjerom da se pokaže komplementarnost znanstvenih i stručnih aktivnosti IEF-a. Navedeni su i planovi rada koji su u nadležnosti Odjela za pravne, kadrovske, financijsko-računovodstvene i opće poslove te informatičke poslove.

# ZNANSTVENOISTRAŽIVAČKA DJELATNOST

## ZNANSTVENI PROJEKTI

**Kulturna animalistika: interdisciplinarna polazišta i tradicijske prakse (ANIMAL), HRZZ, 2020. – 2024.**

Voditeljica: dr. sc. Suzana Marjanić, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju

Suradnici IEF-a: dr. sc. Lidija Bajuk, znanstvena suradnica, dr. sc. Maja Pasarić, znanstvena suradnica, dr. sc. Antonija Zaradija Kiš, zaslužna znanstvenica

Suradnici iz drugih institucija: dr. sc. Lidija Delić, viša znanstvena suradnica (Institut za književnost i umetnost, Beograd), dipl. arheolog i etnolog Matija Dronjić, kustos (Etnografski muzej, Zagreb), dr. sc. Marjetka Golež Kaučič, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju (Glasbeno-narodopisni inštitut, Znanstveno-raziskovalni center SAZU, Ljubljana), izv. prof. mr. art. Zvezdana Jembrih (Akademija likovnih umjetnosti, Zagreb), dr. sc. Marinka Šimić, znanstvena savjetnica (Staroslavenski institut, Zagreb)

Projekt ANIMAL temelji se na začecima kulturne animalistike i njezinim aktualnim dosezima u Hrvatskoj, zatim na ostvarenjima istraživačke kulturnoanimalističke teme IEF-a te na najsuvremenijim svjetskim stremljenima u ovom znanstvenom području. Jedinstven doprinos projekta ANIMAL je u njegovu multidisciplinarnom i interdisciplinarnom pristupu. Spomenuto se očituje u razradi ključnih djela starije hrvatske književnosti kroz animalistička očišta (npr. *Cvijet kreposti*). Nastavlja se kroz sustavnu obradu i valorizaciju već postojećih animalističkih podataka u kapitalnim djelima hrvatske etnografije i folkloristike 19./20. stoljeća, kao što je *Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena (ZNŽO)* te na prikupljenome terenskom gradivu pohranjenome u Dokumentaciji IEF-a, što će rezultirati pripremanjem leksikona radnog naslova *Bestijarij hrvatske etnokulture*. Inovativnost projekta prepoznatljiva je u razmatranjima najsuvremenijih kulturnoanimalističkih spoznaja u svijetu, na primjer kritičke animalistike koja uključuje prava životinja te zooetike/bioetike, suvremene zoofolkloristike, etnozooologije i antropologije životinja / antrozooologije koje redefinišu tradiciju kulturnih praksi i promišljaju suživot ljudi i životinja u urbanim prostorima, kao i društvene zooarheologije usmjerene na razumijevanje interakcija čovjeka i životinja u prošlosti. U projektni animalistički korpus prvi put se uključuje i povijesnoumjetnički segment kulturnoanimalističkih istraživanja koji se odnosi na prikaze životinja u pučkoj sakralnoj umjetnosti. U kontekstu suvremenih tehnologija, inovativnost projekta očitovat će se i u načinu oblikovanja pohranjenoga gradiva, tj. u modeliranju animalističkoga tezaurusa. Trajanje projekta produženo je do kraja svibnja 2024. godine.

U 2024. godini nastavit će se arhivski i studijski rad, obrada filološkoga, etnološkog, usmenoknjiževnog, arheološkog i povijesnoumjetničkog animalističkoga gradiva za leksikon *Bestijarij hrvatske etnokulture*, objedinjavanje prikupljenih podataka za animalistički rječnik hrvatskoglagoljskoga književnog korpusa i dovršavanje jednoga znanstvenog animalističkog teksta za objavljivanje te objavljivanje dva znanstvena rada. Arhivski rad provest će se i u Etnografskom muzeju, Etnografskom institutu i arhivu Zoološkog vrta u Beogradu, a također je planirano i jedno stručno usavršavanje u inozemstvu. Predviđeno je i priređivanje radnih verzija autorskih knjiga radnog naslova *Arheo Zoo* i *Ozvezdana roda* te objavljivanje knjige *Zoo-životi: od imaginarnih do urbanih životinja*.

Planiraju se terenska istraživanja u Gorskom kotaru, Slavoniji, Splitu i Sinju, Kalničkom prigorju i Hrvatskom zagorju te daljnja obrada i pohrana izabranoga gradiva u Digitalni repozitorij IEF-a. Nastavljaju se pratiti radionice Tezaurus.hr (DARIAH-HR) projekta, nastavlja se ekscerpiranje podataka o *zmiji* i *zmaju* iz arhivskoga i terenskoga gradiva te rad na strukturiranju pojmovnog modela animalističkog tezaurusa. Održat će se jedna radionica za suradnike projekta *ANIMAL – od tehnologije do ikonologije*. U kontekstu popularizacije animalističke problematike predviđena je i multimedijaska animalistička radionica za javnost, sudjelovanje u dvije radijske emisije te nastavak oblikovanja projektne mrežne stranice.

### **Diskografska industrija u Hrvatskoj od 1927. do kraja 1950-ih, HRZZ, 2020. – 2024.**

Voditeljica: dr. sc. Naila Ceribašić, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju

Suradnici IEF-a: dr. sc. Joško Čaleta, znanstveni suradnik, dr. sc. Irena Miholić, znanstvena suradnica, dr. sc. Tanja Halužan, viša asistentica, Dora Dunatov, asistentica

Suradnici iz drugih institucija: dr. sc. Nada Bezić (voditeljica biblioteke i arhiva Hrvatskog glazbenog zavoda, Zagreb), dr. sc. Željka Radovinović (voditeljica biblioteke Muzičke akademije, Zagreb), doc. dr. sc. Jelka Vukobratović (Odsjek za muzikologiju, Muzička akademija, Zagreb)

Projekt je prvi primjer sustavnoga, znanstvenog pristupa temi diskografske industrije u Hrvatskoj. Usredotočen je na razdoblje od 1927. do kraja 1950-ih godina, obuhvaćajući time doba šelak ploča u produkciji triju diskografskih tvrtki sa sjedištem u Zagrebu: Edison Bell Penkala, Elektroton i Jugoton. Osim ugroženosti gramofonskih ploča kao primarnih izvora te manjka pouzdane dokumentacije o njima, poticaj za ovaj projekt dolazi i iz razumijevanja diskografije i njezine podupiruće industrije kao konstitutivnih za glazbu i glazbeni život s obzirom na dva ključna aspekta: samu glazbu koja se ostvaruje u izvedbi i/ili kao izvedba te diskografske “filtre” koji kroz odabir glazbenog repertoara i interpreta, produkcijske mogućnosti i težnje, uvjete rada glazbenika i načine tržišnog plasmana iscrtavaju ne samo dinamiku, hijerarhije i tendencije u glazbi i glazbenom životu nego i mikropovijest hrvatskog društva i kulture razmatranog razdoblja. Pet je osnovnih ciljeva projekta: izraditi temeljitu i sveobuhvatnu bazu podataka diskografskih izdanja triju zagrebačkih diskografskih tvrtki; dati znanstveno utemeljen uvid u poetiku, politiku i ekonomiju diskografske industrije razmatranih razdoblja; detaljno, u formi studija slučaja, istražiti pojedine odabrane aspekte diskografske industrije; unaprijediti domaću znanost o glazbi; pridonijeti jačanju svijesti u javnosti o diskografskim izdanjima kao važnom dijelu kulturne baštine.

Projekt traje do srpnja 2024., do kada će biti dovršena knjiga sintetičkog karaktera pod naslovom *Rana domaća diskografska industrija. Edison Bell Penkala, Elektroton i Jugoton* kojoj su koautori N. Ceribašić, D. Dunatov, J. Vukobratović i suradnici (svi preostali projektni suradnici – N. Bezić, J. Čaleta, T. Halužan, I. Miholić i Ž. Radovinović – te vanjski suradnici Marija Dumnić, Mark Forry, Marija Golubović, Ana Hofman, Ivana Katarinčić, Drago Kunej, Danka Lajić Mihajlović i Bojana Radovanović, Veljko Lipovšćak, Marija Maglov, Nataša Marjanović, Ivan Mirnik, Julija Novosel, Mojca Piškor, Timur Sijarić, Ferenc János Szabó i Nikola Zekić). Također do srpnja trebaju biti dovršeni zasebni članci o promjenama tehnologije i uvjeta snimanja (Miholić), ponarođivanju autorskih pjesama (Čaleta), utjecaju društvenih uređenja na izdavačke politike u vezi umjetničke glazbe (Radovinović), topografiji diskografske produkcije i potrošnje u Zagrebu (Bezić) te o kolekcionarima starih gramofonskih ploča (Ceribašić), dok je dovršetak dvaju članaka T. Halužan prolongiran zbog rodiljnog dopusta (članci o odnosu glazbene izvedbe i konteksta na primjeru popularnih kajkavskih pjesama te o utjecaju diskografske industrije na standardizaciju tradicijske glazbe sjeverozapadne Hrvatske u dijakronijskoj perspektivi). Osim toga će suradnici na projektu sudjelovati na dvije međunarodne konferencije, održati istraživačku radionicu o mogućnostima razvijanja EU projekata na

temelju rezultata ostvarenih ovim projektom te prirediti dvije slušaonice starih ploča i dva radijska priloga iz tematike projekta.

### **Europski režim iregulariziranih migracija na periferiji EU: od etnografije do pojmovnika (ERIM), HRZZ, 2020. – 2024.**

Voditeljica: dr. sc. Marijana Hameršak, znanstvena savjetnica

Suradnici IEF-a: dr. sc. Iva Pleše, viša znanstvena suradnica, dr. sc. Tea Škokić, znanstvena savjetnica, dr. sc. Romana Pozniak, viša asistentica, Bojan Mucko, asistent

Suradnici iz drugih institucija: dr. sc. Mojca Piškor, docentica (Muzička akademija, Zagreb), dr. sc. Duško Petrović, docent (Filozofski fakultet, Zagreb), dr. sc. Drago Župarić-Iljić, docent (Filozofski fakultet, Zagreb), izv. prof. dr. sc. Jelka Zorn (Fakultet za socijalni rad, Ljubljana), izv. prof. dr. sc. Uršula Lipovec Čebren (Filozofski fakultet, Ljubljana), dr. sc. Marta Stojić Mitrović, znanstvena suradnica (Etnografski institut SANU, Beograd), Teodora Jovanović, asistentica (Etnografski institut SANU, Beograd)

Projektom “Europski režim iregulariziranih migracija na periferiji EU: od etnografije do pojmovnika” (ERIM) teži se odozdo, polazeći od multilokalnih etnografskih terenskih istraživanja metodama promatranja, sudjelovanja, intervjua i dr., zahvatiti razine i iskustva različitih dionika, od izbjeglica i migranata, preko članova lokalnih zajednica do zaposlenika i predstavnika tijela lokalnih vlasti, međunarodnih i drugih organizacija. U otklonu od razumijevanja režima migracija kao označitelja apstraktne i monolitne moći države, ERIM, dakle, režimu iregulariziranih migracija pristupa kao dinamičnom polju heterogenih, pa i suprotstavljenih praksi i interakcija različitih aktera koje se pritom na specifične načine artikuliraju na periferijama EU. Cilj projekta je višerazinski dokumentirati i istražiti te specifičnosti i ponuditi njihove empirijski utemeljene i teorijski relevantne konceptualizacije. Očekivanim rezultatima (prije svega pojmovnikom tj. mrežom etnografski dokumentiranih i analitički elaboriranih pojmova u okviru pojedinačnih znanstvenih radova, projektne publikacije, kao i multimedijalne mrežne platforme e-ERIM) nastojat će se pridonijeti dubljem razumijevanju kontradikcija i potencijala pojma režima migracija i iregulariziranih migrantskih kretanja u akademskoj, ali i široj društvenoj sferi.

Do 15. lipnja 2024. godine, kada završava ERIM, u planu je objavljivanje zbornika *Balkanska ruta: pojmovnik europskog režima iregulariziranih migracija na periferiji EU* (siječanj 2024.), nastavak rada na platformi e-ERIM (pisanje, uređivanje i objavljivanje izabranih pojmova), organizacija i održavanje završnog projektnog znanstvenog skupa *Keywording the European Irregularized Migration Regime: Reflections from/on the Peripheries* (Zagreb 11. – 13. 4. 2024.), priprema znanstvenih izlaganja i studija, sudjelovanje na javnim forumima, suradnja s medijima, pisanje završnog projektnog izvještaja i drugih izvještaja itd.

### **Digital Aestheticization of Fragile Environments – Digitalna estetizacija osjetljivih krajolika (DigiFREN), HRZZ temeljem Ugovora o dodjeli bespovratnih sredstava Europske komisije i konzorcija Chanse i Konzorcijskog ugovora Chanse Cofund), 2022. – 2025.**

Voditeljica: dr. sc. Sanja Đurin, znanstvena suradnica

Suradnici iz drugih institucija: red. prof. dr. sc. Senka Božić-Vrbančić (Odjel za etnologiju i antropologiju Sveučilišta u Zadru), izv. prof. dr. sc. Tomislav Oroz (Odjel za etnologiju i antropologiju Sveučilišta u Zadru), izv. prof. dr. sc. Mario Katić (Odjel za etnologiju i antropologiju Sveučilišta u Zadru), red. prof. dr. sc. Mario Vrbančić (Odjel za anglistiku Sveučilišta u Zadru)

Nositelj projekta u Hrvatskoj je Institut za etnologiju i folkloristiku. Međunarodni projektни tim, osim hrvatskih znanstvenika, čine još znanstvenici iz Slovenije, Poljske, Finske i Norveške. Slovenski istraživački



tim čine Blaž Bajič, Sandi Abram, Jaka Repič, Rajko Muršič, Ana Svetel i Veronika Zavratnik s Odjela za etnologiju i kulturnu antropologiju Sveučilišta u Ljubljani. Finski tim čine Juhana Venäläinen, Kirsi Laurén i Inkeri Aula s Kulturnih studija Sveučilišta istočna Finska. Sa Sveučilišta Stavanger su članovi norveškog istraživačkog tima Finn Arne Jørgensen i postdoktorand/ica čije ime još nije poznato, a poljski istraživački tim čine Marcin Brodski i Magdalena Sztandara iz Instituta za etnologiju i kulturnu antropologiju pri Jagiellonskom sveučilištu.

Projekt DigiFREN će omogućiti nova razumijevanja digitalne estetizacije u i o osjetljivim krajolicima u pet europskih zemalja. Povijesno i etnografski utemeljeno istraživanje će razjasniti kako digitalni mediji i tehnologija doprinose ponovnom oblikovanju i transformaciji percepcija, osjetljivosti i praksi u okolišu. DigiFREN će pristupiti digitalnoj estetizaciji u i o osjetljivim okruženjima koja se odvijaju u svakodnevnom životu i utječu na nj. Fokus projekta čini kontekst rasonode i slobodnog vremena na otvorenom u slovenskim alpskim regijama Solčavsko i Bohinj, duž hrvatske jadranske obale u Nacionalnom parku Paklenica i Parku prirode Telaščica, u finskim tresetištima Sodankylä i Lieksa, u norveškoj šumi Sørmarka u urbanom prostoru i duž riječnih obala u dolini rijeke Odre u Donjoj Šleziji u Poljskoj. DigiFREN je prvi etnografski projekt koji se bavi komparativnom studijom digitalne estetizacije u Europi u procesu digitalne transformacije.

Cilj DigiFREN projekta u 2024. godini je odraditi predviđene senzodigitalne šetnje i sakupiti ostalu građu predviđenu individualnim planovima suradnika na projektu. Na temelju sakupljene građe i studijskog rada pripremit će se izlaganja koja će se predstaviti konzorciju na radionici u rujnu u Logarskoj dolini. Osim radionice na kojoj će se raspravljati o digitalnoj estetizaciji, u Logarskoj dolini predviđeno je i održavanje druge međunarodne projektne konferencije te odlasci na više nacionalnih i međunarodnih konferencija. Dvoje će članova istraživačkog tima u drugoj godini realizirati predviđene studijske boravke u Španjolskoj i Norveškoj, a priprema se i prvi zajednički znanstveni rad.

**Urban Futures Imagining and Activating Possibilities in Unsettled Times (FUTURES) (Urbane budućnosti: zamišljanje i aktiviranje mogućnosti u nemirnim vremenima), bilateralni hrvatsko-slovenski projekt HRZZ – ARIS, 2020. – 2024.**

Voditeljica: dr. sc. Valentina Gulin Zrnić, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju  
Suradnici IEF-a: dr. sc. Jasna Čapo, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, dr. sc. Marina Blagaić Bergman, znanstvena suradnica, Mirna Tkalčić Simetić, asistentica  
Suradnici iz drugih institucija: izv. prof. dr. sc. Tihana Rubić (Filozofski fakultet, Zagreb), red. prof. dr. sc. Nevena Škrbić Alempijević (Filozofski fakultet, Zagreb)

Slovenski istraživački tim: voditeljica dr.sc. Saša Poljak Istenič (Inštitut za slovensko narodopisje, ZRC SAZU); suradnici: dr. sc. Tatiana Bajuk Senčar (Inštitut za slovensko narodopisje, ZRC SAZU), izv. prof. dr. sc. Katja Hrobat Virloget (Univerza na Primorskem), dr. sc. Miha Kozorog (Inštitut za slovensko narodopisje, ZRC SAZU i Univerza v Ljubljani), dr. sc. Nina Vodopivec (Inštitut za novejšo zgodovino), Jaro Veselinovič, doktorand – asistent (Inštitut za slovensko narodopisje, ZRC SAZU)

Projekt je posvećen istraživanju stvaranja budućnosti u izabranim hrvatskim i slovenskim gradovima. Stvaranje budućnosti sintagma je koja se odnosi na sveobuhvatno razumijevanje elemenata koji se povezuju u zamišljanju, anticipiranju i percipiranju budućnosti, kao i u modalitetima svakodnevnog života i angažmana koji iskazuju određeni odnos prema budućnosti. Procesi urbanog stvaranja budućnosti analiziraju se iz perspektive “odozgo” (strateški gradski dokumenti i vizije), “odozdo” (građanske udruge i inicijative) te iz individualnih/osobnih perspektiva (iskustva, očekivanja, prakse), posebice mladih. Projekt

je utemeljen u etnografskom istraživanju i diskurzivnoj analizi, a strukturiran je kroz tri istraživačke okosnice: javni prostori (budući prostorno-društveni gradski projekti i njihov potencijal da unaprijede društvenu integraciju, inkluziju, zdravlje i dobrobit građana), kreativnost i inovativnost (kreativna čvorišta koja razvijaju različiti akteri u cilju izgradnje i promocije dobrih praksi, edukacije i društvene angažiranosti) te građanska participacija (različiti načini na koje građani aktiviraju “pravo na grad” i doprinose aktualnim raspravama o djelotvornom gradskom upravljanju kao preduvjetu za prihvatljive i održive urbane budućnosti).

U okviru projekta će se odraditi završni tereni u Kutini, Hvaru i Rijeci. Održat će se završna bilateralna radionica u IEF-u uz sudjelovanje cijelog projektnog tima s ciljem prezentiranja i povezivanja rezultata istraživanja, izrade smjernica za javne politike i agende za potencijalni Centar za istraživanje (urbanih) budućnosti; uz gostovanje stručne suradnice Nastje Mulej kao moderatorice, provest će se evaluacija projekta. Dovořit će se pisanje rukopisa koautorske knjige o istraživanjima urbanih budućnosti. U Zagrebu će se održati prezentacija rezultata na projektu, a o svim aktivnostima tijekom preostalih mjeseci trajanja projekta bit će objavljene informacije na mrežnim stranicama i društvenim mrežama.

### **MOJ DOM. Refugees, migration and erased memories in the aftermath of Yugoslav wars (MDRMM); Program Građani, jednakost, prava i vrijednosti (Citizens, Equality, Rights and Values programme – CERV) 2023. – 2025.**

Glavni nositelj: Codici cooperativa sociale ONLUS (ITA), voditeljica dr. sc. Sara Trogljo

Ostali partneri: Institut za etnologiju i folkloristiku (HR), Institut za društvena istraživanja – IDIZ (HR), Documenta – Centar za suočavanje s prošlošću (HR), Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani (SLO), Mirovni inštitut (SLO), Laboratorio Lapsus (ITA), MASKA Zavod za založniško, kulturno in producentsko dejavnost (SLO), Universität Regensburg (DE), Humboldt-Universität zu Berlin (DE)

Voditelj aktivnosti partnera IEF-a: dr. sc. Petar Bagarić, znanstveni suradnik

Suradnica IEF-a: dr. sc. Orlanda Obad, znanstvena suradnica

Ovu projektnu ideju razvili su Codici i partneri ne bi li potaknuli međunarodnu i multidisciplinarnu raspravu o novijoj europskoj povijesti i demokratskoj tranziciji nakon jugoslavenskih ratova devedesetih i tijekom formiranja samostalnih država sljednica. Temeljni koncept na kojem počiva projekt odnosi se na poimanje “doma” u ratnom i poslijeratnom razdoblju. Točnije, tema je nestajanje doma, njegova rekonstrukcija i pamćenje vezano uz dom u njegovu praktičnom i emocionalnom kontekstu. Širi je cilj projekta izravno se pozabaviti bremenitim nasljeđem zapadnog Balkana. Radi se o odnosu prema prošlosti koja je prepoznata kao značajna, problematična, kontroverzna i često neugodna i koja još nije prošla kroz procese stvaranja javnog pamćenja koji bi osigurali zadovoljavajuću rekonzilijaciju. Sudjelovanje Instituta na međunarodnom projektu MDRMM ostvareno je kao rezultat aktivnosti na internom institutskom projektu “Nasljeđe devedesetih: diskursi i svakodnevnica” čime je osigurano financiranje za aktivnosti koje se zbog manjka sredstava ne bi mogle realizirati u okviru internog institutskog projekta. Tako je i odvijanje programa “Male škole devedesetih” nastavljeno u okviru MDRMM-a pa će u 2024. godini biti održana treća po redu “Mala škola” na temu “Devedesete u školama”. Predviđeni rezultati u užem smislu za 2024. godinu su: Organizacija “Male škole” (moderiranje, uređivački poslovi vezani uz odvijanje programa i izlaganje pozvanih gostiju i oglašavanje) i vođenje i koordinacija WP3 radnog paketa pod nazivom: “prikupljanje sjećanja”.

**Transnationale Remigrationen nach Kroatien, Kosovo und Nordmazedonien (Transnacionalne remigracije u Hrvatsku, Kosovo i Sjevernu Makedoniju), Alexander-von-Humboldt Stiftung, 2021. – 2024.**

Voditeljica: dr. sc. Jasna Čapo, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju

Suradnici IEF-a: dr. sc. Valentina Gulin Zrnić, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, dr. sc. Marina Blagaić Bergman, znanstvena suradnica

Suradnici iz drugih institucija: prof. dr. Christian Voß (Humboldt Universität, Berlin), Agata Rogos (Humboldt Universität, Berlin), dr. Lumnije Jusufi (Humboldt Universität, Berlin), Arta Sopaj, doktorandica (Humboldt Universität, Berlin)

Projekt proizlazi iz internog institutskoga projekta “Migracije i mobilnost”. Oslanja se na tezu o transnacionalnom karakteru povratničkih migracija koje promatra iz aspekta dobrog života i potencijala transnacionalnoga povratništva da pridonese transformacijama društva. Zajedničkim terenskim istraživanjima u Hrvatskoj, na Kosovu i u Sjevernoj Makedoniji, koja ćemo provoditi u suradnji s njemačkim kolegama, omogućit će se interpretacija povratničkoga djelovanja u sredinama iz kojih su iselili u komparativnom kontekstu triju zemalja. Projekt je interdisciplinarnoga karaktera (suradnja se ostvaruje između antropologa i sociolingvisti). Rezultirat će dvjema međunarodnim konferencijama (jedna u Njemačkoj, jedna u Hrvatskoj) te radovima u zbornicima i časopisima.

Planiraju se studijski boravci u Zagrebu (suradnici iz Njemačke, jedan/dva tjedna) i u Berlinu (suradnici iz Zagreba, dva/tri tjedna) i zajednička terenska istraživanja u Hrvatskoj u Slavoniji (do tjedan dana) i na otoku Susku (do tjedan dana).

Temeljem dosad provedenih terenskih istraživanja planirano je pisanje dvaju znanstvenih radova o iseljavanju/povratku. Očekuje se objavljivanje zbornika *Return Migration and its Consequences in Southeast Europe* (priređen za tisak krajem 2023.) s tridesetak izlaganja s istoimene konferencije koju smo u organizaciji Southeast Europe Association (Südosteuropa-Gesellschaft) i Akademie für Politische Bildung Tutzing priredili u listopadu 2022. u Tutzingu u Njemačkoj.

# PROJEKT ZNANSTVENE INFRASTRUKTURE – KONZORCIJ DARIAH-ERIC: NACIONALNA KOORDINACIJA

**Digitalna istraživačka infrastruktura za humanistiku i umjetnost:  
DARIAH-ERIC / DARIAH-HR, MZO**

Voditeljica: dr. sc. Koraljka Kuzman Šlogar, voditeljica Dokumentacije, nacionalna koordinatorica za Hrvatsku

Suradnici IEF-a: dr. sc. Tvrtko Zebec, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju, dr. sc. Irena Miholić, znanstvena suradnica, dr. sc. Lidija Bajuk, znanstvena suradnica, dr. sc. Ivana Štokov, viša asistencija, Anamarija Žugić Borić, asistentica

DARIAH-HR partneri (ustanove): Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku, Empiria teatar, Etnografski muzej Zagreb, Eurokaz, Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu, Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Hrvatski institut za povijest, Hrvatski restauratorski zavod, Hrvatsko narodno kazalište u Osijeku, Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, ICARUS Hrvatska, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Institut Ruđer Bošković, Institut za antropologiju, Institut za arheologiju, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Institut za migracije i narodnosti, Institut za povijest umjetnosti, Institut za razvoj i međunarodne odnose, Kazalište Virovitica, Književni krug Split, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Muzej suvremene umjetnosti, Muzej za umjetnost i obrt, Muzejski dokumentacijski centar, Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Odjel za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru, Staroslavenski institut, Sveučilište u Osijeku, Sveučilišni računski centar Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilište Sjever, Sveučilište u Zagrebu

WESTERN BALKAN HUB:

Bosna i Hercegovina: Muzička akademija Univerziteta u Sarajevu, Pedagoški fakultet Univerziteta u Bihaću, Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine, Sarajevo, Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru, Društvo za digitalizaciju tradicijske kulturne baštine, Široki Brijeg

Crna Gora: Muzička akademija Univerziteta u Cetinju, Društvo za kulturni razvoj "Bauo", Petrovac na Moru  
Makedonija: Uprava za zaštitu kulturnog nasljeđa, Ministarstvo kulture Republike Makedonije, Filozofski fakultet Sv. Ćirila i Metoda, Skoplje

DARIAH-EU je europski konzorcij za umjetnost i humanističke znanosti utemeljen kao dio konzorcija europskih istraživačkih infrastruktura (ERIC). Povezuje humaniste, umjetnike i informatičke stručnjake koje je okupila zajednička vizija kreiranja jedinstvenog središta za potporu istraživanja i podučavanja u e-znanosti. Radi se o mreži od nekoliko tisuća istraživača diljem Europe koji dijele svoja znanja, usluge, podatke i digitalne alate te organiziraju zajedničke projekte i događaje u svrhu unaprjeđenja digitalnih istraživanja i obrazovanja.

DARIAH-HR je hrvatski ogranak te organizacije, a Hrvatska je jedna od zemalja utemeljiteljica konzorcija (2014. godine). Organizacijom radionica, tribina, okruglih stolova i konferencija, povezivanjem ustanova i pojedinaca u prijavama zajedničkih projekata, radom u okviru paneuropskih radnih skupina i drugim aktivnostima, DARIAH-HR danas podupire razvoj digitalne humanistike i umjetnosti te unaprjeđenje znanstvenoistraživačke e-infrastrukture u Hrvatskoj i regiji.

DARIAH-HR koordinacijski ured i tijekom 2024. godine namjerava nastaviti s provođenjem nacionalnih suradničkih projekata kao što su Tezaurus.hr i DH registar. Također ćemo aktivno sudjelovati u značajnim nacionalnim projektima u području digitalnohumanističkih inicijativa, uključujući projekt Znameniti.hr

(konzorcij ustanova), Javna znanost u području glagoljaštva: od *crowdsourcinga* do znanja (UNIZD), Mikro-kvalifikacija: jezične tehnologije i digitalna obrada teksta (UNIRI) te drugima. Ujedno ćemo poticati partnere na nove suradnje te poduzimati korake za prijavu novih digitalizacijskih i infrastrukturnih projekata.

Na međunarodnoj razini planiramo nastaviti suradnju u aktualnim ERASMUS+ i Creative Europe projektima u partnerstvu s udrugom ICARUS Hrvatska, kao što su ATOM, e-Routes i BoostDigiCulture. Također ćemo nastaviti koordinirati rad DARIAH-ovih međunarodnih radnih skupina ELDAH (Kuzman Šlogar) i Theatralia (Žugić Borić) te suvoditi njihove projekte financirane iz DARIAH-EU sredstava.

Poticat ćemo daljnju suradnju s drugim istraživačkim infrastrukturama u društvenim i humanističkim znanostima, kako na nacionalnoj tako i na međunarodnoj razini (CESSDA, CLARIN, SHARE, ESS), kao i s drugim relevantnim udruženjima i međunarodnim platformama poput ICARUS-a, Europeane i Time Machinea. Osobito ćemo nastojati pružiti maksimalnu podršku konzorciju OPERAS u njihovu nastojanju da se priključe ERIC mreži.

Nadalje, planiramo organizirati niz radionica, skupova i drugih događanja u području digitalne humanistike, uključujući DARIAH piknik, četvrtu međunarodnu konferenciju *Digital Humanities & Heritage te DARIAH Day*, sudjelovati u suorganizaciji još nekoliko skupova te dovršiti i objaviti zbornik radova s DHH konferencije 2021. i 2022.

Kuzman Šlogar će izvršavati svoje obaveze prema DARIAH-EU uredu koje ima kao nacionalna predstavница i koordinatorica. Koordinacijski će tim sudjelovati na *DARIAH Annual Eventu* u Lisabonu u lipnju 2024. godine. Žugić Borić nastavit će i s izradom doktorske disertacije.

Koordinacijskom uredu u 2024. će se godini temeljem natječaja za radno mjesto nakon odlaska asistentice Antonije Hladilo Duspore pridružiti jedan viši asistent.

# ZNANSTVENI PROGRAM: DUGOTRAJNA ISTRAŽIVANJA, PROJEKTNE TEME I SKUPINE - projekti financirani sredstvima Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026. – EU: NextGenerationEU

## Etnografije otočnosti – otočne baštine i okolišne budućnosti kao okosnice razvoja otočnih zajednica (BAŠOTOK)

Voditeljica: dr. sc. Marina Blagaić Bergman, znanstvena suradnica

Suradnici IEF-a: dr. sc. Iva Niemčić, viša znanstvena suradnica, dr. sc. Joško Čaleta, znanstveni suradnik, Dora Dunatov, asistentica

Suradnici iz drugih institucija: dr. sc. Olga Orlić, viša znanstvena suradnica (Institut za antropologiju), Juraj Šantorić, BA etnologije i antropologije i filozofije, student diplomskog studija etnologije i kulturne antropologije te komparativne književnosti (FFZG), Pavel Gulin Zrnić, BA geografije, student diplomskog studija etnologije i kulturne antropologije i fonetike (smjer govorništvo) (FFZG)

Projekt BAŠOTOK posvećen je etnografskim istraživanjima iskustava otočnosti stanovnika hrvatskih otoka s ciljem doprinosa etnologije i kulturne antropologije razvoju nisologije, kao i uvida za razvijanje otočnih politika i potporu otočnim zajednicama.

Interdisciplinarna istraživanja obuhvatit će baštinske teme poput istraživanja društvene relevantnosti, afektivnih iskustava i muzikološkog aspekta otočnih procesija i hodočašća (Hvar, Rab, zadarski otoci), transgeneracijskoga prijenosa znanja o nematerijalnoj kulturnoj baštini (Hvar) i ženskih baština otočanki (Korčula, Hvar, Šolta), suvremenih otočnih radnih migracija i doseljenika na otoke (Hvar, Susak, Lastovo), kao i reprezentacija otoka u književnosti i suvremenoj umjetnosti (Hvar, Brač) te okolišnih budućnosti otoka (Cres, Hvar, Krk).

Kao osnovna diseminacijska aktivnost projekta predviđena je organizacija godišnjega međunarodnog znanstveno-stručnog simpozija *Anatomija otoka* na Hvaru te tematski povezanih radionica, okruglih stolova i izložbi. Projekt okuplja etnologe i kulturne antropologe, etnomuzikologe i etnokoreologe te diplomatske studente etnologije i kulturne antropologije, a osigurana je i kontinuirana suradnja sa stručnjacima društvenih znanosti. Naime, projekt BAŠOTOK suradnički je projekt sa srodnim projektom ETNOTOK (“Etnografije otočnosti – otočne migracije, mobilnosti i identifikacije”) Instituta za istraživanje migracija, a pod vodstvom dr. sc. Ane Perinić Lewis.

Ciljevi projekta su: doprinijeti razvoju nisologije, naročito u razvijanju specifičnih otočnih metodologija, uspostaviti kontinuiranu suradnju znanstvenika koji se u okviru humanističkih i društvenih znanosti bave otočnim temama, ukazati na doprinos etnografskih istraživanja i kulturnoantropoloških uvida za razvijanje otočnih politika i potporu otočnim zajednicama, osigurati jačanje istraživačkih kapaciteta mlađih suradnika i studenata, rasvijetliti posebnosti života otočnih zajednica u odnosu na okolišne budućnosti, naročito energetske tranzicije te osigurati kontinuiranu suradnju i prijenos znanja između akademske zajednice i raznovrsnih otočnih zajednica.

Tijekom 2024. godine provest ćemo približno 70 terenskih dana na nekoliko hrvatskih otoka istražujući teme: korizmeni običaj *U lancuni*, Preko, veljača (Dunatov); procesija *Za križen*, Hvar, ožujak (Niemčić, Dunatov, Blagaić Bergman, Gulin Zrnić); procesija *Križi*, Rab, 27. – 29. travnja (Čaleta, Dunatov, Niemčić, Blagaić Bergman); sezonski radnici, Hvar, kolovoz (Blagaić Bergman), etnografija otoka Šolte, tijekom godine (Jugoplastika, crkveno pučko pjevanje, prehrana, bratovštine, povratnici, sezonski radnici) (Blagaić

Bergman, Čaleta, Niemčić), bijele udovice i žene pomoraca, Korčula (Orlić) te otočni performans i mediteranska prehrana, Brač (Šantorić).

Planirana je objava najmanje triju znanstvenih članaka od četiri rada koja će biti dovršena, i to na teme: Doseljenice životnog stila na Lastovu (Perinić Lewis, Blagaić Bergman), Međuovisnost otočnih ekonomija i otočnoga ruba na primjeru otoka Šolte (Blagaić Bergman), The role of the brotherhoods on the island of Šolta (Blagaić Bergman) te Cultural promotion and symbolic (re)presentation of communities' music and dance traditions: Lastovo carnival case study (Niemčić, Čaleta).

Suradnici projekta sudjelovat će na domaćim i međunarodnim znanstvenim simpozijima, i to na *Godišnjem skupu HED-a* (Niemčić, Čaleta, Orlić, Blagaić Bergman – ukupno 3 izlaganja) te na *12. Anatomiji otoka* (Blagaić Bergman, Gulin Zrnić, Orlić – ukupno 2 izlaganja). Suorganizirat ćemo skup: *Otočne demografije, 12. Anatomija otoka* u Jelsi, 3. – 5. listopada u suradnji s narednim institucijama: Institut za istraživanje migracija, Odjel za etnologiju i kulturnu antropologiju Sveučilišta u Zadru, Anatomija otoka – centar za istraživanje i razvoj. U okviru skupa održat ćemo planirani okrugli stol s dionicima lokalne zajednice. U prvoj polovici 2024. godine održat ćemo radionicu sa studentima (tijekom terenskih istraživanja), kao i "Otočni kolokvij" – okupljanje znanstvenika otočnih studija (travanj).

Kao dio popularizacije znanosti, sudjelovat ćemo u predstavljanju knjige *Uvooo! Eviva nam kumpanija, pošā nam je alavija! – etnografija Lastovskoga poklada* na Klisu i Hvaru.

### **Bestijarij hrvatske etnokulture. Interdisciplinarna polazišta (BESTIA)**

Voditeljica: dr. sc. Maja Pasarić, znanstvena suradnica

Suradnici IEF-a: dr. sc. Suzana Marjanić, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, dr. sc. Lidija Bajuk, znanstvena suradnica

Suradnici iz drugih institucija: Matija Dronjić, viši kustos (EMZ), Željka Petrović Osmak, muzejska savjetnica (EMZ), Gordana Viljeić, viša kustosica (EMZ), Tatjana Kren, prof. u mirovini

Sustavnom obradom i valorizacijom već postojećih animalističkih podataka u kapitalnim djelima hrvatske etnografije i folkloristike 19./20. stoljeća, kao što je *Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena (ZNŽO)*, u prikupljenome terenskom gradivu pohranjenome u Dokumentaciji IEF-a i novim terenskim istraživanjima projekt BESTIA posvetit će se obradi ključnih animalnih subjekata hrvatske etnotradicije te ih objediniti u proširenoj verziji leksikona *Bestijarij hrvatske etnokulture* započetog u okviru projekta "Kulturna animalistika: interdisciplinarna polazišta i tradicijske prakse" (ANIMAL), HRZZ, 2020. – 2024. Uvođenjem astroetnološkog istraživačkog smjera proširuju se dosadašnji animalistički interdisciplinarni pristupi IEF-ovih projekata, a interpretativna demonstracija susretišta antrozooloških i arheozooloških istraživanja životinja projekta BESTIA doprinosi bioetičkoj/zooetičkoj i posthumanističkoj paradigmi. To se prvenstveno odnosi na sagledavanje međuvrsne komunikacije u suvremenoj umjetničkoj praksi (komparativno s gradivom koje se odnosi na tradicijske prakse), suživota ljudi i životinja u suvremenim i prapovijesnim zajednicama, kao i na ekokritičke (tematiziranje utjecaja lokalnih politika na prirodno i kulturno nasljeđe, klimatskih promjena i međuvrsne etnografije na izvedbenoj sceni) i ekofeminističke teme (akcije usmjerene na klimatsku pravdu, s naglaskom na utjecaj mliječne i mesne industrije na globalno zatopljenje).

Jedan je od ciljeva projekta BESTIA obrada i valorizacija animalističkih segmenta sadržanih u osobito vrijednome, starijem hrvatskom etnografskom i folklorističkom gradivu iz *Zbornika za narodni život i običaje Južnih Slavena* i u neobjavljenom gradivu pohranjenom u Dokumentaciji IEF-a s kraja 19. i početka 20. stoljeća. Odnosno, planira se sustavno obraditi 30-ak animalnih subjekata, ključnih životinja (tzv. domaćih, divljih i mitskih) hrvatske etnokulture, počevši od njihova nazivlja (standardnoga i pučkog, kao npr. *zmaj, pozoj, aždaja*), zatim istražiti njihovo mjesto u hrvatskoj tradicijskoj kulturi i njihovu ulogu u obredno-

običajnim praksama (u svakodnevnim, godišnjim i životnim običajima), sagledati njihovu percepciju i nazočnost u najstarijim tragovima ljudskog postojanja (npr. mitske predodžbe o životinjama, ritualni ukopi životinja) i u sakralnom pučkom izričaju, a te podatke objediniti u leksikonu *Bestijarij hrvatske etnokulture*. Potom, radi širenja korpusa animalističkih tema, u okviru projekta započet će se s astroetnološkim istraživanjima. Nastojat će se doprinijeti bioetičkoj/zooetičkoj i posthumanističkoj paradigmi, odnosno ponuditi interpretativna demonstracija susretništa antrozooloških i arheozooloških istraživanja životinja kroz ekokritičku i zookritičku nišu – to se prije svega odnosi na sagledavanje međuvrsne komunikacije u suvremenoj umjetničkoj praksi, komparativno s gradivom koje se odnosi na tradicijske prakse, suživot ljudi i životinja u suvremenim i prapovijesnim zajednicama, ekokritičke (tematiziranje utjecaja lokalnih politika na prirodno i kulturno nasljeđe, klimatskih promjena i međuvrsne etnografije na izvedbenoj sceni) i ekofeminističke teme (akcije usmjerene na klimatsku pravdu, s naglaskom na utjecaj mliječne i mesne industrije na globalno zatopljenje).

U 2024. godini planiraju se terenska istraživanja u Paklenici i okolici, Kalničkom prigorju, Lici i Gorskom kotaru. Planiraju se sudjelovanja na dva međunarodna i na jednom domaćem skupu, pisanje i objava pet znanstvenih i dva stručna rada. U kontekstu popularizacije animalističke problematike predviđena su tri javna izlaganja ili radionice za javnost.

### **Prekarna kultura i budućnost rada (BURA)**

Voditelj: dr. sc. Ozren Biti, viši znanstveni suradnik

Suradnici IEF-a: dr. sc. Tanja Halužan, viša asistentica, dr. sc. Romana Pozniak, viša asistentica, dr. sc. Reana Senjković, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, dr. sc. Tea Škokić, znanstvena savjetnica

Polazeći od definicije kulture kao načina života te nalazeći da u uvjetima globalnog kapitalizma prekarnost kao fenomen umnogome obilježava, a kao pojam ponajbolje određuje ne samo rad i radnu svakodnevnicu ljudi nego i njihov život, projektom istražujemo prekarnu kulturu kao svojevršno zadano ishodište (promišljanja) budućnosti rada. U prvom koraku zanima nas kako se nesigurnost, fragmentiranost i krhkost radnih i životnih prilika očituje u raznim sferama: na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, među specifičnim profesijama i pozivima, na funkcioniranju zajednica ili pak ugroženih društvenih skupina, na biografijama individua. Do spoznaja o tome namjeravamo doći putem različitih istraživačkih metoda, u rasponu od intervjua s kazivačima i fokus grupa, preko sudjelovanja s promatranjem, do analiza sadržaja i analiza diskursa. Istim putem nastojat će se u drugom koraku ustanoviti koliko i kako se iz prekarne uvjeta može planirati budući rad i imaginirati budućnost rada, odnosno koji se oblici i aspekti rada nameću kao oni koji će oblikovati naše živote. Propitat će se u tom smislu digitalizacija rada i platformski rad; u istraživački obzor ući će pretapanje rada i života, radnog i slobodnog vremena; interesirat će nas afektivni rad te društvena reprodukcija shvaćena kao poseban vid rada i način nošenja s izazovima i krizama.

Na razini Instituta za etnologiju i folkloristiku i njegovih dugotrajnih istraživačkih programa, projektom će se nastojati kapitalizirati dosadašnja istraživanja teme rada i radništva, (post)industrijskog društva i tranzicije iz socijalizma u postsocijalizam, ali i načiniti istraživački pomaci s obzirom na nove društveno-političke okolnosti, kao i na ekološke rizike, recentne zdravstvene ugroze, ekonomske i druge krize te prirodne katastrofe.

Projekt ima za cilj iz kulturno-antropološke perspektive pridonijeti tekućim društveno-znanstvenim i humanističkim raspravama o fenomenu prekarnosti. Kroz uspostavljanje i razradu koncepta prekarne kulture namjerava pridonijeti proširivanju uvida u to kako se prekarne uvjeti rada reflektiraju na području života i svakodnevne ljudi i zajednica. Istraživanja će ići u smjeru prikupljanja relevantnih podataka i



ostvarivanja dubinskih uvida u različite aspekte rada koji oblikuju prekarnu kulturu u Hrvatskoj. S obzirom na to da je pitanje plaćenog rada i uvjeta rada od visoke društvene i nacionalne važnosti, primarni je strateški cilj projekta afirmacija šire postavljene teme i pristizanje do novih spoznaja koje bi mogle biti od koristi ne samo znanstvenoj zajednici nego i u formiranju javnih politika. Dodatni je cilj projekta konceptualizacijom budućnosti rada izvidjeti zapreke i potencijale zatečenog stanja za pomicanje fokusa i preslagivanje prioriteta u sferi najšire shvaćenog rada. Etnografija i terenska istraživanja ponudit će distinktivan etnološki doprinos, a druge će metode zajedno s teorijskim istraživanjem težiti promovirati interdisciplinarni pristup problematici.

Tijekom 2024. godine planira se više dionica terenskoga rada, što individualnih, što suradničkih istraživanja. Terenski će se istraživati integraciju, potrebe i probleme stranih radnika i radnica u Hrvatskoj. U svrhu istraživanja tog fenomena planira se i provođenje fokus grupe. S time djelomice povezano, planiraju se i kraći terenski odlasci u pogranična područja u sklopu tzv. balkanske migracijske rute s ciljem istraživanja prekarizacije i marginalizacije osoba u pokretu i lokalnog stanovništva, kao i proučavanja odnedavno aktualnog režima “uvoza” migrantskih radnika u raznim dijelovima Hrvatske.

Planiraju se također kraći terenski odlasci u poslijepotresno područje, primarno na prostor Banije i Sisačko-moslavačke županije, s ciljem istraživanja humanitarizacije politika skrbi u poslijekriznim okruženjima.

Započet će se i s terenskim istraživanjem djelatnosti trgovina obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, ponajprije u Zagrebu. Kod svih navedenih terenskih istraživanja podrazumijeva se i rad na obradi prikupljene građe, u rasponu od analize prikupljenih bilješki do transkripcije provedenih intervjua.

Reana Senjković u Beogradu će u Arhivu Jugoslavije provesti arhivsko istraživanje u svrhu rada na rukopisu autorske knjige.

U planu su i dva sudjelovanja na međunarodnim znanstvenim konferencijama, od čega se jedno (Senjković) odnosi na suorganizaciju panela “Employment in precarious times (coping strategies, emotional imprints)” u sklopu EASE 2024: *Doing and Undoing with Anthropology* (Barcelona, 23. – 26. srpnja 2024.).

Tijekom godine predviđeno je i jedno stručno usavršavanje u inozemstvu (Romana Pozniak), kao i studijski rad suradnica i suradnika usmjeren pisanju više znanstvenih članaka, od čega bi jedan trebao biti i objavljen u 2024. godini.

## Poetike i politike etnografije danas (EPP)

Voditeljica: dr. sc. Tea Škokić, znanstvena savjetnica

Suradnici IEF-a: dr. sc. Melanija Belaj, viša znanstvena suradnica, dr. sc. Marijana Hameršak, znanstvena savjetnica, dr. sc. Jelena Ivanišević, viša znanstvena suradnica, Bojan Mucko, asistent, dr. sc. Iva Pleše, viša znanstvena suradnica, dr. sc. Ana-Marija Vukušić, viša znanstvena suradnica, Anamarija Žugić Borić, asistentica

Suradnici iz drugih institucija: red. prof. dr. sc. Andrea Matošević (Filozofski fakultet Sveučilišta Juraj Dobrila u Puli), red. prof. dr. sc. Tomislav Pletenac (Akademija likovnih umjetnosti, Zagreb), izv. prof. dr. sc. Sanja Potkonjak (Filozofski fakultet, Zagreb)

Projektom ćemo se vratiti na pojmove poetike i politike etnografije upisane u temelje suvremene antropologije, sada s fokusom na pitanjima uloge znanosti, razmjene znanja, (auto)refleksivnosti, istraživačkog iskustva i reprezentacije te istraživane partikularnosti u “okrutnim” ekološkim, ekonomskim, društvenim, političkim i zdravstvenim budućnostima koje nam se nagovještaju. Posebice će nas u tom ozračju zanimati etički i kritički aspekt suvremenog antropološkog pisanja o kulturi kao specifičnog znanja o nama i drugima. Međutim, pitanja što, kako, s kim, za koga i u kojem kontekstu istražujemo nastojat ćemo, osim kroz tekst i tekstualnost, promotriti aktivistički, multisenzorno, performativno i materijalno,

putem drugih medija, žanrovskim prevrednovanjima i disciplinarnim hibridizacijama te u spoju akademskog, umjetničkog i političkog izričaja. Postavljamo pred sebe zadatak da etnografsko znanje artikuliramo i posređujemo metodologijama i praksama koje omogućuju da se u akademskoj i neakademskoj zajednici stvori prostor za razmjenu ideja, znanja i vizija o društvenoj jednakosti i pravednosti.

Projekt cilja prepoznavanju i ocrtavanju novih načela *predane* metodologije i etike, vođenih idejom doprinosa, kreativnosti i odgovornosti djelovanja prema zajednici i s njom. Taj će se cilj ispuniti kroz različite istraživačke teme poput iregulariziranih migracija, beskućništva, prehrabene pravde, okolišne (ne)pravde i infrastrukturnog nasilja, kulturne traume ili, pak, društvene pravednosti i jednakosti u kontekstu izvedbenih umjetnosti.

U 2024. godini planiraju se terenska istraživanja u zemlji i inozemstvu vezana za iregularizirane migracije, beskućništvo, prehrabenu pravdu te kulturnu traumu izazvanu ratom. Tema terenskog istraživanja bit će i angažirana glazba u kazalištu u kontekstu društveno-političkih događaja 1990. – 2020. Pojedini suradnici na projektu provest će arhivska istraživanja poput onog industrijskog filma u Hrvatskoj kinoteci i njegova spajanja s glazbom za izvedbu performansa. Planira se objava znanstvenih članaka, priprema zbornika Hameršak, Marijana, Iva Pleše i Tea Škokić, ur. 2024. *Balkanska ruta. Pojmovnik europskog režima iregulariziranih migracija na periferiji EU* (Zagreb: Sandorf) za objavljivanje na engleskom jeziku te priprema zbornika radnog naslova *Keywording the European Irregularized Migration Regime: Reflections from/on the Peripheries* (znanstveni skup istog naziva organizirat će se u sklopu projekta “Europski režim iregulariziranih migracija na periferiji EU: od etnografije do pojmovnika” – ERIM (HRZZ), koji traje do lipnja 2024., zbornik će sadržavati radove predstavljene na tom skupu). Planira se i odlazak na međunarodnu znanstvenu konferenciju. Održat će se radionica s osnovnoškolcima o prehrabenoj pravdi na otoku Hvaru. U sklopu projekta osmislit će se i provoditi čitateljski i filmski kružok vezan uz iregularizirane migracije s ciljem senzibilizacije i kritičkog promišljanja migrantskih tema. Format je zamišljen i kao popularizacijska aktivnost jer će uključivati i neznanstvenu javnost. Tijekom godine planiraju se sudjelovanja pojedinih članova projekta na aktivističko-istraživačkim i/ili umjetničko-istraživačkih događanjima vezanima uz iregularizirane migracije. Suradnici na projektu surađivat će u okviru teme projekta te u skladu sa svojim znanstvenim interesima s nevladinim organizacijama, umjetničkim inicijativama te drugim znanstvenim, istraživačkim i kulturnim institucijama. Tako se predviđa sudjelovanje na umjetničko istraživačkoj radionici o kulturnoj traumi, kao i suradnja na izložbi o *Ježevoj kućici* Branka Ćopića u Muzeju Jugoslavije u Beogradu (dječja književnost i društvena pravda).

### **Infrapolitičke prakse i promjene: od devedesetih do življenih budućnosti (INFRA)**

Voditeljica: dr. sc. Orlanda Obad, znanstvena suradnica

Suradnici IEF-a: dr. sc. Petar Bagarić, znanstveni suradnik, dr. sc. Suzana Marjanić, znanstvena savjetnica, Bojan Mucko, asistent

Suradnici iz drugih institucija: dr. sc. Branimir Janković, docent (Filozofski fakultet, Zagreb), dr. sc. Olga Orlić, viša znanstvena suradnica (Institut za antropologiju, Zagreb)

Projekt je usmjeren na istraživanje skrovitih ili slabo uočljivih radnih i životnih praksi koje se odražavaju ili imaju potencijal odražavanja na vidljivijim i eksplicitnijim društvenim i političkim razinama. Koncept infrapolitike koristimo kao zajednički nazivnik raznovrsnih tematskih interesa koji dijele svojstva odupiranja prevladavajućim kulturnim, društvenim i/ili ekonomskim vrijednostima i strukturama kroz taktike kao što su izbjegavanje, zaobilaženje, osujećivanje ili zanemarivanje.

Projektne su aktivnosti usmjerene na istraživanje nekoliko razina: devedesete godine, kao prijelomnu dekadu suvremene hrvatske povijesti, istraživanje marginaliziranih ili podređenih pojedinaca i skupina u sadašnjosti, kao i “življene budućnosti” aktera koji u svakodnevici utjelovljuju prakse što anticipiraju nadolazeće promjene. Kulturnoantropološke i etnološke kvalitativne metode pritom koristimo kako bismo osvijetlili obilje mogućnosti promjena “u ljusci staroga” sustava.

Projektom ćemo obuhvatiti pojedinačna životna iskustava, obiteljske dinamike, neformalne vidove suradnji, umjetničke prakse i prikrivene društvene angažmane, ali i formalizirane organizacije. Umjesto frontalnim ili strateškim sukobljavanjem bavit ćemo se pomacima i transformacijama koji djeluju na rubu ili preko ruba prepoznatljivoga političkog spektra djelovanja kroz bilježenje načina djelovanja infrapolitičkih aktera, ali i prikupljanjem “uputa za upotrebu”, odnosno prečaca prema zdravijim društvenim i kulturnim ekologijama. U prvoj godini projekta dominiraju studijski i terenski rad. Planirana su terenska istraživanja u Zagrebu (40 dana), u Beogradu (4 dana) te u priobalju i na otocima (38 dana), kao i 30 dana arhivskih istraživanja na raznim lokacijama. Bit će osigurano i financiranje 70 sati strojne transkripcije intervjua te provedena ručna transkripcija i pohrana pojedinih intervjua. Tijekom godine bit će dovršen i jedan znanstveni rad, a početak ćemo prikupljati i materijale za audiovizualni projektni arhiv.

U sklopu studijskoga rada ćemo, uz nabavu stručne literature, pripremati znanstveni rad i monografiju o postpolitičkom subjektu u kontekstu postdigitalnog doba, uključujući i istraživanje mogućih oblika otpora (Bagarić). Radit će se i na pripremi znanstvenoga rada na temu antropološkog pristupa istraživanju getoiziranog romskog naselja u zagrebačkom kvartu Savica kroz istraživanje sjecišta angažirane i primijenjene antropologije te teorije anarhizma (Mucko). Pripremat ćemo i jedan studijski rad na temu anarhističke scene u Beogradu s fokusom na tamošnje akcije i proteste (Marjanić).

U dijelu koji se odnosi na terenski rad, planirana su istraživanja na sljedećim lokacijama: 1) istraživanje romskog naselja u zagrebačkom naselju Savica, 30 dana, Zagreb (Mucko); 2) istraživanje praksi nasljeđivanja u ruralnim predjelima hrvatskih otoka i priobalja s fokusom na žene kao nasljednice, 15 dana, Korčula (Orlić); 3) istraživanje sjećanja djece devedesetih vezana uz višestruke društvene tranzicije, obiteljske dinamike, iskustvo školovanja i druge aspekte djetinjstva, 23 dana, (Zagreb 10 dana, otočne i/ili priobalne lokacije 13 dana; moguće lokacije su: Zadar, Split, Brač, Hvar, Vis, Korčula), (Obad, Bagarić); 4) otoci kao utočišta u ratnom i poratnom razdoblju, 10 dana (moguće lokacije su: Brač, Hvar, Vis, Korčula), (Bagarić, Obad); 5) infrapolitike alternativnih zajednica i življene zelene tranzicije, 10 dana, Zagreb, Križevci i okolica i/ili priobalne i otočke lokacije (više sudionika projekta); 6) istraživanje anarhističke scene s fokusom na proteste i akcije te djelovanje i društveni angažman urednika, prevoditelja i pokretača Anarhističke biblioteke Alekse Golijanina, 4 dana, Beograd (Marjanić).

Pojedine su lokacije zadane, dok će druge, kako je naznačeno, biti odabrane s obzirom na odaziv potencijalnih sugovornika tijekom pripreme terena. U slučajevima kada istraživač ili istraživačica u sklopu projekta istražuju više od jedne teme, moguće je da na pojedinoj lokaciji uz primarnu temu istraživanja provedu dio istraživanja vezan i uz drugu, sekundarnu temu kojom se u sklopu projekta bave. Moguća je promjena i zajednički odlazak istraživača na terene s ciljem smanjenja troškova.

U segmentu obrade građe planirana je strojna transkripcija prikupljenih intervjua na temu solidarne ekonomije, zelenih tranzicija i “življenih budućnosti”, kao i ručna transkripcija intervjua s Aleksom Golijaninom na temu Anarhističke biblioteke te pohrana transkripta i prikupljenog materijala u projektni audiovizualni arhiv. Za projektni će arhiv biti organizirani materijali prikupljeni u dosadašnjim istraživačkim i posredničkim aktivnostima provedenima u getoiziranom romskom naselju, kao i fotodokumentacija,

audiosnimke te transkripti intervjua koji će biti provedeni u sklopu istraživanja praksi ženskog nasljeđivanja u ruralnim otočnim područjima.

Planiran je i arhivski rad. Ovisno o građi, moguće je istraživanje na temu praksi nasljeđivanja u Žrnovskom arhivu, a arhivski će rad o toj temi biti proveden i u Hrvatskom državnom arhivu, Državnom arhivu u Zagrebu te u Arhivskom sabirnom centru Korčula – Lastovo (Orlić). Planirano je 7 dana istraživanja u Zagrebu te 8 dana na Korčuli. Drugo se arhivsko istraživanje odnosi na temu djelovanja Povijesnog društva “Otium” (Janković) koje će biti provedeno u Arhivu Filozofskog fakulteta u Zagrebu te u arhivskoj ostavštini u osobnom posjedu više sudionika istraživanja (Zagreb, 15 dana).

Napokon, planirano je i sudjelovanje u sveučilišnoj nastavi kroz održavanje dva sata predavanja o slobodarskoj antropologiji u sklopu kolegija Teorije rituala na Odjelu za etnologiju i antropologiju Filozofskog fakulteta u Zadru.

### **Normalnost i nelagoda: folkloristički i interdisciplinarni pristupi (NORMANEL)**

Voditeljica: dr. sc. Renata Jambrešić Kirin, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju

Suradnici IEF-a: dr. sc. Ines Prica, zaslužna znanstvenica, dr. sc. Jelena Marković, viša znanstvena suradnica, dr. sc. Nataša Polgar, viša znanstvena suradnica, dr. sc. Ivana Katarinčić, viša znanstvena suradnica

Suradnici iz drugih institucija: dr. sc. Una Bauer, docentica (Akademija dramskih umjetnosti, Zagreb), izv. prof. dr. sc. Natka Badurina (Sveučilište u Udinama, Italija), Nina Čolović, doktorandica

Projekt je usmjeren prema “nultoj poziciji” nelagode u kulturi koja se kao opće stanje pojedinca i kolektiva nametnula nakon prvih pukotina i rascijepa u velikim humanističkim pripovijestima, a jača uslijed novih civilizacijskih prijetnji kibernetičke, pandemijske i klimatske ugroze planeta. Suradnice na projektu će iz različitih folklorističkih, antropoloških, kulturnostudijskih, psihoanalitičkih i interdisciplinarnih rakursa, u dijakronijskom i sinkronijskom obzoru, propitivati kulturne koncepte (*ne*)normalnosti i nelagode. Inovativna teorijska, etnografska i tekstualna istraživanja usredotočit će se na fenomene “nove (ne)normalnosti”, kulturno normiranje socijalne funkcionalnosti i mentalnog zdravlja, narativnu normalizaciju iskustava prirodnih katastrofa, društvene nepravde i diskriminacije te sveprožimajuću “nelagodu u kulturi” komodifikacije, toksičnosti i prekarnosti.

Jedan od ciljeva ovog projekta jest rasvijetliti sistemske uzroke perpetuiranja negativnog afektivnog režima u kojem dominiraju nelagoda, tjeskoba, zazori, traumatiziranost i ranjivost, a s druge strane istražiti naracije i moduse otpora/nosti koji se reaktiviraju iz polja kulturnih znanja i (ritualiziranih) praksi usmjerenih na (samo)iscjeljenje pojedinca i kolektiva. Epistemološki propitujući i etnografski redefinirajući koncept mentalnog zdravlja i njegovih normativnih pretpostavki te tragajući za vernakularnim modusima otpora/nosti na “poremećaje” mentalnog zdravlja zajednica i modernih društva u cjelini, projekt se uklapa u nacionalni Strateški okvir razvoja mentalnog zdravlja 2022. – 2030.

Svaka od istraživačica fokusirat će se na jedan (ili više) primjera narativne normalizacije iskustva (ne)normalnosti kasnokapitalističke kulture prekarnosti, iscrpljivanja, emotivnog intenziteta i crno-bijelih polariteta te locirati kontrarnarative različitih reparativnih, rekreativnih i imaginativnih nastojanja da se “pokrpaju” ontološke i egzistencijalne pukotine koje novo (ne)normalno stvara. Istraživanja usmjerena na nelagodan i nerazriješen odnos prema “teškoj baštini” i traumama bremenitog (lokalnog i nacionalnog) prošlosti, kao i prema konstrukciji “nenormalnih” subjekata u zdravstvenim i disciplinirajućim ustanovama, uklopit će se u širu europsku epistemološku matricu koja se zalaže za humanističku, medijatorsku i društveno odgovornu ulogu znanstvenika u zajednici.

Uz pomoć terenskih, arhivskih, etnografsko-performativnih i inovativnih teorijskih istraživanja širokog spektra suvremenih i prošlih fenomena, društvenih praksi i afektivnih režima, projekt ima za cilj oblikovati nove spoznaje, metodološke pristupe i razviti znanstvene kompetencije suradnica, kao i povećati znanstvenu izvrsnost, citiranost i društvenu vidljivost IEF-a.

Teorijska i terenska istraživanja odvijat će se paralelno, prema detaljno razrađenom Hodogramu aktivnosti. Teorijsko-metodološki segment će obuhvatiti i artikulaciju konceptualne mreže pojmova uz pomoć redovitih teorijsko-čitalačkih radionica (u siječnju, ožujku, svibnju i rujnu), dvije radionice s vanjskim ekspertom (u veljači i listopadu), jedan poslijediplomski feministički seminar (u svibnju), dvije IEF tribine (u ožujku i rujnu) te jednim okruglim stolom s pozvanim sudionicima, uglednim znanstvenicima iz zemlje i inozemstva (u studenom).

Studijski rad rezultirat će objavljivanjem jedne autorske knjige (*Šutnje straha*, Marković), jednog zbornika radova na engleskom jeziku (*Feminist Trans/Formations*, Jambrešić Kirin et al., ur.), jednog zbornika radova na hrvatskom jeziku (radovi sa skupa povodom stote obljetnice rođenja Maje Bošković-Stulli, Polgar et al., ur.) te najmanje pet izvornih znanstvenih radova suradnica.

Suradnice na projektu intenzivno će se posvetiti terenskom radu (više od 50 dana terena na lokacijama Banija, Lika, Kordun i Zapadna Slavonija) kako bi u neposrednoj komunikaciji s građanima, posebice onima iz depriviranih područja, upoznale i zabilježile moduse otpora/nosti koji se reaktiviraju iz polja samoregulativnih kulturnih znanja i (ritualiziranih) praksi usmjerenih na (samo)iscjeljenje pojedinca i kolektiva.

Planirano je i nekoliko sudjelovanja na znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu (18. ISFNR kongres, Riga, Latvija - Jambrešić Kirin, Marković, Polgar; Dubrovnik - Jambrešić Kirin, Čolović; ostalo zasad nepoznato). U sklopu projekta suorganiziramo i 17. poslijediplomski seminar (*Feminisms in a transnational perspective: Female Plenum. Experiencing New Radicalities*, IUC, Dubrovnik, 20. – 24. 5. 2024.).

### **Tradicijska kultura u digitalnom okružju: razvoj Referentnog centra za nematerijalnu kulturu (TKuDOR)**

Voditeljica: dr. sc. Irena Miholić, znanstvena suradnica

Suradnici IEF-a: dr. sc. Koralka Kuzman Šlogar, voditeljica dokumentacije, dr. sc. Lidija Bajuk, znanstvena suradnica, dr. sc. Tvrtko Zebec, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju, Anamarija Žugić Borić, asistentica  
Suradnici iz drugih institucija: dr. sc. Vlatka Lemić (UNIZG), red. prof. mr. art. Zvezdana Jembrih (ALU, Zagreb), Tomislav Habulin, mag. mus., doktorand, Katarina Bušić, muzejska savjetnica (Etnološki muzej u Zagrebu), Janko Belaj (ULUPUH/HZSU), samostalni umjetnik – fotograf, grafičar i programer, doc. dr. sc. Mirela Hrovatin (Ministarstvo kulture i medija RH), Marija Gačić (Heritage Chaser - Platforma za primijenjenu etnologiju), dr. sc. Saša Ilijić (Astoria, New York)

Projekt je nastavak dugogodišnjega znanstvenog istraživanja koje je temeljna aktivnost Referentnog centra za nematerijalnu kulturu IEF-a. Uz korištenje najnovijih tehnoloških dostignuća i razvoj digitalne humanistike, jedan od ciljeva projekta stvaranje je mreže suradnika i korisnika te oblikovanje jedinstvene baze podataka o nositeljima hrvatske nematerijalne kulture u zemlji i iseljeništvu te nematerijalne kulture nacionalnih manjina u Hrvatskoj. Projekt će se izvoditi u nekoliko etapa, tijekom kojih će se uspostaviti snažna suradnička mreža za povezivanje nositelja, znanstvenika, stručnjaka, umjetnika i svih zainteresiranih za tradicijsku kulturu putem digitalnih medija. Digitalna platforma za obradu, prikaz i javnu dostupnost podataka o nematerijalnoj kulturi povezat će gradivo iz arhiva i ostvarenje živih tradicija na terenu. Uključivanjem u međunarodni projekt povezivanja arhiva, rezultati projekta bit će vidljivi široj (znanstvenoj)

publici. Drugi cilj projekta slojevita su i sustavna terenska istraživanja, razgovori i dokumentacija te istraživanja u digitalnom okružju. Rezultati će uz dijakronijsku i sinkronijsku analizu i kritičko promišljanje pojedinih fenomena (tradicijske) nematerijalne kulture biti diseminirani u znanstvenoj zajednici. Treći je cilj neposredna suradnja s lokalnim partnerima organizacijom radionica i edukacija o nematerijalnoj kulturi i mogućnosti njezina obnavljanja te korištenju arhiva, baza podataka, digitalne tehnologije, tezaurusa, kao i terensko prikupljanje gradiva i podataka te njihova obrada i pohrana.

Projektom se žele postići tri cilja: osnažiti Referentni centar za nematerijalnu kulturu stvaranjem mreže suradnika i korisnika te oblikovati jedinstvenu bazu podataka o nositeljima nematerijalne kulture Hrvata i nacionalnih manjina u RH te u iseljeništvu; provedba slojevitih i sustavnih terenskih i arhivskih istraživanja uz neizostavno korištenje digitalne tehnologije u svim fazama istraživanja te predstavljanje istraživanja i zaključaka u znanstvenoj zajednici i kulturnoj javnosti; osnažiti suradnju s lokalnim zajednicama i partnerima u vidu organizacije radionica i edukacija o nematerijalnoj kulturi radi zajedničkih mogućnosti njezine obnove i očuvanja te osnažiti lokalne zajednice vještinama korištenja arhiva, baza podataka, digitalne tehnologije i tezaurusa te osvijestiti važnost terenskog prikupljanja gradiva i podataka te njihove obrade i pohrane, odnosno ažurirane dokumentacije koja omogućuje dostupnost gradiva najširoj javnosti.

U prvoj godini projekta radit ćemo na promociji i vizualnom identitetu Referentnog centra za nematerijalnu kulturu. Svi suradnici projekta širiti će mrežu suradnika u Hrvatskoj i izvan nje (primjerice Mađarska, SAD) te prikupljene podatke sistematizirati. Suradnici iz Instituta će nastaviti rad na uređivanju i pohranjivanju podataka s već provedenih terenskih istraživanja. Pojedinačno ili grupno posjetit će nove terene (Međimurje, Podravina, Prigorje (Bajuk), Slavonija (Zebec) – u trajanju od približno 10 dana) i arhive te prikupljati novo gradivo koje će se obrađivati i pohranjivati u Dokumentaciju, odnosno Repozitorij. Repozitorij će nadopunjavati i modelima tezaurusima koje grade zahvaljujući projektima te međuinstitucionalnim i interdisciplinarnim suradnjama (Zebec – plesni, Bajuk – animalistički, Miholić – glazbeni). Nastavit će se i znanstveni rad na pripremama izlaganja te znanstvenih i stručnih radova. Bajuk i Miholić nastavljaju rad na knjizi *Podravska pjevanka Zlatka Špoljara*, Zebec na knjizi *Kolende otoka Krka*. U radovima će se propitivati praslavenski tragovi u tradicijskoj kulturi Međimurja (Bajuk), humanističke znanosti i umjetnost u okviru otvorene znanosti (Kuzman Šlogar, Žugić Borić), tehnologija u znanstvenom radu (Kuzman Šlogar, Miholić), suradnja zajednice i struke (Zebec, Miholić). Također, nastavlja se proučavanje literature o digitalnoj humanistici te dijalozi i rasprave s kolegama srodnih interesa na skupovima i radionicama o ulogama i mogućnostima predstavljanja istraživanja i interpretacije nematerijalne kulture u kontekstu digitalnih tehnologija u zemlji i inozemstvu.

Projektne suradnici prijavljivat će se tijekom godine na stručne i znanstvene skupove, a po pozivu na njih će se odazivati fizički ili *online*. Suradnici projekta nastaviti će suradnju s DARIAH-HR konzorcijem, a sudjelovat će i u organizaciji četvrtog digitalnohumanističkog skupa *Digital Humanities and Heritage*. Produbit će se i suradnja s Ministarstvom kulture i medija RH u međusobnoj savjetodavnoj ulozi među samim sudionicima projekta te prema lokalnim zajednicama. Nastavit će se i suradnja s Međunarodnom smotrom folkloru na umjetničkoj pripremi uključujući tekstove za katalog i uređivanje (Zebec, Miholić) te povezivanjem baza podataka.

Nastavit će se savjetodavna pomoć vanjskim korisnicima, kao i dogovori o suradnji, odnosno mogućnosti objavljivanja gradiva iz arhiva IEF-a ili drugih arhiva, a pokrenut će se i planiranje oblikovanja međunarodnog povezivanja arhiva (Lemić, Kuzman Šlogar).

U suradnji s lokalnim zajednicama i udrugama, radit će se na pripremi izložbi (Žugić Borić) i radionica (Gačić, Bajuk, Jembrih, Miholić, Zebec, Kuzman Šlogar, Žugić Borić).

## Tradicije glazbe i plesa (TRAPLEGLA)

Voditeljica: dr. sc. Ivana Katarinčić, viša znanstvena suradnica

Suradnici IEF-a: dr. sc. Naila Ceribašić, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, dr. sc. Joško Čaleta, znanstveni suradnik, Dora Dunatov, asistentica, dr. sc. Tanja Halužan, viša asistentica, dr. sc. Irena Miholić, znanstvena suradnica, dr. sc. Iva Niemčić, viša znanstvena suradnica, dr. sc. Tvrtko Zebec, znanstveni savjetnik u trajnom zvanju

Suradnici iz drugih institucija: dr. sc. Mojca Piškor, docentica (Muzička akademija, Zagreb), dr. sc. Jelka Vukobratović, docentica (Muzička akademija, Zagreb), Ivana Lučan, mag. ethn. i muzeologije

Promatranjem glazbe i plesa kao nematerijalne kulture, nastavljaju se i šire ciklusi istraživanja oslonjeni na dva institutska projekta, "Etnokoreološke teme: ishodišta, koncepcije i složenost plesa" i "Baštinizacija tradicijske i popularne glazbe u Hrvatskoj u povijesnoj perspektivi" te projekta Hrvatske zaklade za znanost "Diskografska industrija u Hrvatskoj od 1927. do kraja 1950-ih" (2020. – 2024.), koji je u tijeku. Sustavno praćenje stanja, dokumentiranje, stručna i znanstvena obrada te kritička interpretacija različitih tradicija glazbe i plesa dio su osnovne znanstvenoistraživačke djelatnosti Instituta za etnologiju i folkloristiku, koji je od svojega osnutka 1948. godine jedino takvo istraživačko središte u Hrvatskoj. Osim istraživačkoga, suradnici sudjeluju u različitim oblicima obrazovnoga, primijenjenog i savjetodavnog rada s lokalnim zajednicama i različitim korisnicima – ustanovama, lokalnim aktivnim grupama te pojedincima u prosvjeti i kulturi. Specijalizirani su za istraživanje i interpretaciju sadržaja kulturnih i društvenih zbivanja koje prate u njihovu povijesnom razvoju i u suvremenosti. Projektom će se povezati znanstvenici koji se bave kontekstualnim istraživanjima glazbe i plesa obuhvaćajući dosadašnje istraživačke rezultate te ih diseminirati kao i planirati prijave budućih projekata.

Glavni cilj projektnih aktivnosti i zadataka je osvijetliti različite društvene uloge i lokalno specifična obilježja glazbe i plesa pojedinih zajednica. Etnokoreološkim i etnomuzikološkim istraživanjima plesa i glazbe, njihova povijesnog razvoja, zahvaćanjem širega kulturnog, društvenoga i povijesnog konteksta, kao i njihovih refleksija u suvremenosti poput programa zaštite nematerijalne kulturne baštine, cilj je da suradnici pridonose razvoju disciplina etnomuzikologije i etnokoreologije prateći epistemološke promjene, kao i da pridonese širem znanstvenom promišljanju o tradicijama glazbi i plesa, njihovu utjecaju na povijesne, kulturne i društvene tijekove te na širenje različitih korpusa znanja o njima. Stoga će u kontekstu opće demokratizacije znanja, propitivanja njihova karaktera i svrhe te dekolonijalnog zaokreta u etnografskim disciplinama jedan od metodoloških ciljeva biti i ostvarenje suradnje na primjeru koautorskoga rada s naglaskom na intertekstualnom izazovu i ideji individualnog autorstva kao razmjeni znanja istraživača (Ceribašić) s DIY kustosima i istraživačima diskografske baštine te refleksija na stečena iskustva. Uz akademsku znanstvenu produkciju (objavljivanje i sudjelovanje na skupovima) i sudjelovanje u visokoškolskoj nastavi, cilj je da se spoznaje očituju i u značajnom broju aktivnosti u primjeni uz savjetodavno djelovanje, kao i u popularizaciji znanosti. Cilj takvog djelovanja dobrobit je lokalne zajednice koju se istražuje ili zastupa u pregovorima s administracijom, kao i drugim zainteresiranim dionicima te pridonosi njezinoj vidljivosti predstavljanjem na festivalima i smotrama.

Suradnici na projektu provodit će terenska istraživanja na otoku Rabu, Golom otoku i u gradu Dubrovniku (Piškor), u Puli (Miholić), u Zadarskoj, Šibensko-kninskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji (Dunatov) te istraživati crkveno pučko pjevanje (glagoljaško) i glazbene fenomene s UNESCO-ove liste nematerijalne baštine (Čaleta), kolekcionare gramofonskih ploča i digitalne DIY arhive gramofonskih ploča (Ceribašić, Vukobratović), profesionalne plesače (Niemčić) i korepetitore u nastavi klasičnog baleta (Katarinčić). Suradnici će provoditi arhivska istraživanja u Arhivu Jugoslavije u Beogradu, arhivu Hrvatskog radija, Nacionalnoj sveučilišnoj knjižnici (Ceribašić), Hrvatskom državnom arhivu u Zagrebu (Piškor, Ceribašić) i

arhivu JUSP Jasenovac (Piškor). Sudjelovat će u izradi nove računalne aplikacije za ICTMD *online* plesnu bibliografiju (repozitorij IEF-a, u suradnji s ArhivPro), prikupljati rukopise i uređivati zbornik *Festschrift za Elsie Ivancich Dunin uz 90. rođendan*, pisati tekst za *Oxford Handbook of Ethnochoreology* te umjetnički ravnati, pripremati i ostvariti 58. Međunarodnu smotru folklor (Zebec). Sudjelovat će na 8 inozemnih i dvjema domaćim konferencijama. Očekuje se jedna obrana doktorata (Dunatov), četiri rukopisa knjiga (Piškor, Zebec, Ceribašić i Vukobratović, Dunatov), priređivanje za tisak magistarskog rada Ruže Bonifačić (Ceribašić) te šest znanstvenih članaka (Piškor i Vukobratović; Halužan; Dunatov; Ceribašić; Miholić; Zebec, Katarinčić i Niemčić).

### **Kakve gradove želimo? Suvremene transformacije urbanih vizija, praksi i etika (URBAN)**

Voditeljica: dr. sc. Valentina Gulin Zrnić, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju

Suradnici IEF-a: dr. sc. Jasna Čapo, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju, dr. sc. Sanja Đurin, znanstvena suradnica, Mirna Tkalčić Simetić, asistentica

Suradnici iz drugih institucija: izv. prof. dr. sc. Tihana Rubić (Filozofski fakultet, Zagreb)

U središtu projektnih istraživanja su procesi mnogostrukog redefiniranja urbanih identiteta i života u hrvatskim gradovima pod utjecajem različitih globalnih i nacionalnih trendova i politika (deindustrijalizacija, razvoj novih i kreativnih industrija, razvoj digitalnih tehnologija, poslijepotresna obnova, turistifikacija, migracije, neoliberalno upravljanje, razvijanje politika održivosti i dr.). Projekt će kvalitativnim kulturnoantropološkim (etnografskim, arhivskim, diskurzivnim, komparativnim) istraživanjem urbanih politika, urbanih etika, koncepata “dobrog života” i življene svakodnevice doprinijeti široko kontekstualiziranim znanstvenim spoznajama o transformacijama urbanog života u hrvatskim gradovima različite veličine, povijesnog razvoja i suvremene situacije te će na temelju toga moći interpretirati aktere, čimbenike, odnose i atmosfere koji utječu na aktualno stanje s posebnim fokusom prema razumijevanju stvaranja budućnosti u istraživanim gradovima i ulozi građana u tom procesu. U akademskom aspektu projekt će doprinijeti konceptualnom i metodološkom razvoju urbanih studija, studija budućnosti, studija katastrofa, studija otvorenih prostora (engl. *outdoor studies*) i studija migracija. Također, projekt predviđa različite oblike diseminacije i transfera znanja (konferencije, nastava, radionice, tribine). Aktualnost projekta temelji se na komplementarnosti s urgentnim pitanjima i urbanim razvojnim politikama na europskoj razini i daljnjoj mogućnosti implementiranja rezultata projekta u pripremi strateških dokumenata i smjernica s jedne strane te, s druge strane, u osvješćivanju i osnaživanju građanskog djelovanja (“pravo na grad”, “budućnosna pismenost”).

Ciljevi projekta su:

Provesti etnološko/kulturnoantropološko istraživanje izabranih hrvatskih gradova iz aspekta aktualnog redefiniranja urbanih identiteta u kontekstu suvremenih političko-ekonomskih, društvenih, kulturnih i okolišnih okolnosti i trendova. Prepoznati mnogostruke glasove i njihova stajališta vezana uz zamišljanje i aktiviranje “dobrog života” i urbanih budućnosti te na kojim razinama su ti glasovi suglasni, prijeporni, utišani, radikalizirani, osporavani i sl. Ocrtati urbane etike orijentirane na ciljeve održivosti, inkluzivnosti, participacije, suživota, transparentnosti. Razvijati kolaborativne oblike istraživanja te primijenjenog i edukativnog djelovanja u sferi poticanja “budućnosne pismenosti”. Razvijati komparativni okvir za istraživanje gradova iz etnološke/kulturnoantropološke perspektive, doprinoseći urbanoj teoriji i razvijajući kvalitativnu metodologiju za istraživanje gradova i (urbanih) budućnosti.

U prvoj godini provedbe projekta provodit ćemo terenska istraživanja u Petrinji, Hvaru i Splitu, Zagrebu, Kutini i Novskoj te ćemo prikupljati javne dokumente i medijske objave (*desk work*) za navedene gradove, a na teme urbanih budućnosti čemu će biti posvećeni studijski rad i analize. Sudjelovat ćemo s izlaganjima



na četiri konferencije te planiramo da će biti dovršena i objavljena tri znanstvena članka, jedna knjiga te jedan stručni tekst. U sklopu diseminacije rezultata za široku publiku organizirat ćemo jednu radionicu. Održavat ćemo radne sastanke te ćemo o aktivnostima projekta izvještavati na mrežnim stranicama projekta.

# ORGANIZACIJA ZNANSTVENIH I STRUČNIH SKUPOVA

Tijekom 2024. godine (su)organizirat će se sljedeći skupovi:

Naziv skupa, mjesto i vrijeme održavanja:

**Keywording the European Irregularized Migration Regime: Reflections from/on the Peripheries, Zagreb, 11. – 13. 4. 2024.**

Organizacijski odbor: Mojca Piškor, Uršula Lipovec Čebren, Duško Petrović, Marta Stojić Mitrović, Marijana Hameršak

Programski odbor: Mojca Piškor, Uršula Lipovec Čebren, Duško Petrović, Marta Stojić Mitrović, Marijana Hameršak

Tip skupa: međunarodni znanstveni skup

Jezik skupa: engleski

Broj sudionika: 45

Značaj skupa: Predstavljanje i povezivanje aktualnih etnografskih istraživanja europskog režima iregulariziranih migracija, afirmacija perifernih perspektiva te kritičkih, eksperimentalnih i suradničkih istraživačkih formata.

Tematski naglasci skupa: Iregularizirane migracije, pojmovi, pojmovnici, periferija, EU.

Naziv skupa, mjesto i vrijeme održavanja:

**XVII Feminisms in a transnational perspective. Female Plenum. Experiencing New Radicalities, Dubrovnik, 20. – 24. 5. 2024.**

Organizacijski odbor: Silvana Carotenuto, Renata Jambrešić Kirin, Lada Čale Feldman, Francesca M. Gabrielli, Jasmina Lukić, Nadia Jones-Gailani, Sandra Prlenda, Biljana Kašić

Programski odbor: Silvana Carotenuto, Renata Jambrešić Kirin, Lada Čale Feldman, Francesca M. Gabrielli, Jasmina Lukić, Nadia Jones-Gailani, Sandra Prlenda, Biljana Kašić

Suorganizatori: Centar za ženske studije, Zagreb; Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Central European University, Beč; Sveučilište L'Orientale, Napulj

Tip skupa: poslijediplomski seminar

Jezik skupa: engleski

Broj sudionika: 15-25

Značenje skupa: Zbog svog kontinuiteta, međunarodnog sastava znanstvenica, profesorica, aktivistkinja i studentica (koje se prijavljuju na otvoreni poziv), redovitog objavljivanja zbornika radova sa seminara, kao i tematiziranja aktualnih tema i problema, seminar ima istaknuto mjesto u području regionalnih feminističkih, ženskih i rodnih studija.

Tematski naglasci skupa: Feministička kritika globalističke paradigme razvoja; feminizam i rekonfiguracija moći, feministička epistemologija i radikalnost u društvenom polju, feministička ekonomija njege i skrbi, moć transnacionalnog ženskog djelovanja.

Naziv skupa, mjesto i vrijeme održavanja:

**DARIAH piknik 2024., okolica Zagreba, ljeto 2024.**

Suorganizatori: DARIAH-HR – Institut za etnologiju i folkloristiku

Organizacijski i programski odbor: Koraljka Kuzman Šlogar, Anamarija Žugić Borić, Ivana Štokov, Sanja Lesić

Tip skupa: team building; stručni skup

Jezik skupa: hrvatski

Broj sudionika: 30

Cilj skupa: Cilj je ovog skupa okupiti sudionike i pratitelje projekata i aktivnosti unutar DARIAH-HR mreže, s fokusom na ispitivanju zadovoljstva trenutnim komunikacijskim kanalima i projektima. Kroz aktivnu participaciju želimo oblikovati konstruktivne prijedloge za poboljšanje tih elemenata kako bismo unaprijedili iskustvo zajednice.

Značaj skupa: Ovaj skup ima ključan značaj u stvaranju kvalitetnijih veza unutar DARIAH-HR zajednice. Kroz evaluaciju komunikacijskih kanala i projekata te suradnjom na formuliranju prijedloga za poboljšanja težimo ostvariti poboljšanu razmjenu informacija, proširenje kruga pratitelja i suradnika i poticanje na pokretanje novih inicijativa i projekata.

Tematski naglasci skupa: Skup je fokusiran na identifikaciju ključnih potreba i želja zajednice u vezi s razvojem infrastrukture kako bismo bolje odgovorili na specifične izazove unutar područja digitalnih humanističkih znanosti.

Rasprava o mogućnostima unapređenja infrastrukture koja podržava znanstvenoistraživačku humanističku zajednicu, s ciljem poticanja inovacija i razvoja novih projekata.

Naziv skupa, mjesto i vrijeme održavanja:

**Border deaths, technology and social justice, Zagreb, 20. – 21. 9. 2024.**

Organizacijski odbor: Marijana Hameršak, Sanja Horvatinčić

Programski odbor: Marijana Hameršak, Sanja Horvatinčić

Suorganizatori: nije još definirano

Tip skupa: međunarodni

Jezik skupa: engleski

Broj sudionika: 20

Značenje skupa: Povezivanje i predstavljanje istraživanja smrti na granicama u europskom kontekstu te uloge tehnologije u uništavanju i proizvodnji tragova u istom kontekstu.

Tematski naglasci skupa: Smrti na granicama, tehnologija, društvena Pravda.

Naziv skupa, mjesto i vrijeme održavanja:

**4th DARIAH-HR International Conference Digital Humanities and Heritage (DHH2024), Hrvatska, listopad 2024.**

Suorganizatori: Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb; Sveučilište u Zagrebu, Sveučilište u Rijeci, Filozofski fakultet; Sveučilište u Zadru, Odjel za informacijske znanosti; ICARUS Hrvatska i dr.

Organizacijski i programski odbor: Koraljka Kuzman Šlogar, Anamarija Žugić Borić, Ivana Štokov, Sanja Lesić, Marijana Tomić, Vlatka Lemić, Benedikt Perak i dr.

Tip skupa: međunarodni znanstveno-stručni skup

Jezik skupa: engleski

Broj sudionika: 116

Cilj skupa: Osnovni cilj ovog skupa jest okupiti ključne aktere posvećene istraživanju kulturne baštine i njezinoj digitalnoj transformaciji. Konferencija ima za svrhu poticati suradnju i razmjenu ideja među stručnjacima koji se bave digitalnim pristupom baštini.

Značaj skupa: Središnji je značaj konferencije u promicanju upotrebe digitalnih tehnologija kao metodologije i alata u istraživanju kulturne baštine i humanističkih znanosti. Ova inicijativa ima širi utjecaj na područja baštine te humanističkih i društvenih znanosti promičući napredne pristupe i integraciju digitalnih resursa.

Tematski naglasci skupa: Digitalne humanističke znanosti i otvorena znanost, kulturna baština u digitalnom okružju, digitalne metode i alati, organizacija informacija za digitalne humanističke znanosti i digitalne infrastrukture.

Naziv skupa, mjesto i vrijeme održavanja:

**Otočne demografije, 12. Anatomija otoka, Jelsa, 3. – 5. 10. 2024.**

Organizacijski odbor: Marina Blagaić Bergman, Iva Niemčić, Ana Perinić Lewis, Anica Čuka, Juraj Šantorić, Josipa Slaviček

Programski odbor: Marina Blagaić Bergman, Iva Niemčić, Sonja Podgorelec, Sanja Klempić Bogadi, Anica Čuka, Nenad Starc

Suorganizatori: Institut za etnologiju i folkloristiku, Institut za istraživanje migracija, Odjel za etnologiju i kulturnu antropologiju Sveučilišta u Zadru, Anatomija otoka – centar za istraživanje i razvoj

Tip skupa: znanstveno-stručni

Jezik skupa: hrvatski, engleski

Broj sudionika: 26 izlaganja, 50-ak sudionika

Značaj skupa: Doprinos razvoju interdisciplinarnog znanja o otocima.

Tematski naglasci skupa: Otočni studiji, otočno stanovništvo, otočne budućnosti.

Naziv skupa, mjesto i vrijeme održavanja:

**DARIAH Day 2024, Zagreb, prosinac 2024.**

Suorganizatori: DARIAH-HR i dr.

Organizacijski i programski odbor: Koraljka Kuzman Šlogar, Anamarija Žugić Borić, Ivana Štokov

Tip skupa: domaći stručni skup

Jezik skupa: hrvatski

Broj sudionika: 40

Cilj skupa: Osnovni je cilj ovog skupa potaknuti razmjenu informacija o aktivnostima, projektima i suradnjama tijekom tekuće godine te pružiti platformu za najavu novih planova unutar DARIAH zajednice. Pomoću ove razmjene sudionici će imati priliku bolje upoznati domaće i međunarodne projekte te potencijalno pridonijeti novim inicijativama.

Značaj skupa: Svrha je ovog događaja predstaviti stručnoj zajednici domaće aktivnosti te domaće i međunarodne projekte u području digitalne humanistike i baštine, poticati umrežavanje između sudionika te planirati buduće suradnje. Ovaj skup pruža priliku za zajedničko planiranje aktivnosti i razvoja novih inicijativa unutar DARIAH zajednice.

Tematski naglasci skupa: Prezentacija projekata i aktivnosti, interdisciplinarna suradnja, digitalne metode u humanističkim istraživanjima, otvoreni pristup i dijalog, planiranje budućih suradnji.

## ZNANSTVENA PRODUKCIJA

Suradnici IEF-a će u 2024. godini, osim rada na projektima, u okviru temeljnih istraživačkih djelatnosti obavljati individualne znanstvenoistraživačke poslove, pisati i objavlјivati studije, knjige i članke u domaćim i inozemnim publikacijama.

## SUDJELOVANJA NA SKUPOVIMA

Tijekom 2024. godine suradnici IEF-a planiraju sudjelovanja na domaćim i međunarodnim znanstvenim skupovima. Ovdje izdvajamo ona sudjelovanja koja se odnose na skupove krovnih udruga poput: *The International Council for Traditions of Music and Dance (ICTMzD): 9. Symposium of the ICTMD Study Group on Music and Dance in Southeastern Europe*, Cluj (Rumunjska) i *33. Symposium of the ICTMD Study Group on Ethnochoreology*, Izmir (Turska); The European seminar in ethnomusicology (ESEM): *39th European Seminar in Ethnomusicology*, Zagreb (HR); The International Society for Folk Narrative Research (ISFNR): *19th ISFNR Congress "Folk Narratives in a Changing World"*, Riga (Latvija); European Association of Social Anthropologists (EASA) 2024, Barcelona (Španjolska).

Suradnici će sudjelovati i na godišnjim skupovima Hrvatskog etnološkog društva, Hrvatskog muzikološkog društva i Hrvatskog knjižničarskog društva te na skupovima u (su)organizaciji IEF-a.

## SUDJELOVANJA U NASTAVI

U 2024. godini suradnici IEF-a nastavit će s nastavnim aktivnostima na domaćim sveučilištima, održavajući kolegije, predavanja i radionice na preddiplomskoj, diplomskoj i poslijediplomskoj razini. Posebno se ističu stalne suradnje s Filozofskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu (Odsjek za etnologiju i kulturnu antropologiju, Odsjek za povijest), Muzičkom akademijom Sveučilišta u Zagrebu (Odsjek za muzikologiju), Fakultetom hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilištem u Zadru (Odjel za etnologiju i antropologiju).

Međunarodna suradnja ostvarit će se u sklopu Međunarodnog MA studija Choreomundus konzorcija četiri EU sveučilišta (2020. – 2024., uz prijavu za novi ciklus) u kojem je naš Institut pridruženi partner – Erasmus+ Erasmus Mundus Joint Master Degree (EMJMD) Choreomundus – International Master in Dance Knowledge, Practice and Heritage – institutske suradnike angažira se po potrebi i po pozivu.

## TRIBINE IEF-a

U 2024. godini nastavit će se s organizacijom događanja *Tribina IEF-a*.

U sklopu događanja održat će se tribine s gostujućim predavanjima domaćih i inozemnih stručnjaka, okrugli stolovi te radionice u skladu s mogućnostima i okolnostima (*online*, hibridno ili uživo). Izlaganja će biti povezana s projektnim temama i istraživanjima kojima se suradnici IEF-a bave te s pitanjima od važnosti za znanstvenu ili širu društvenu zajednicu.

# SURADNJE

U 2024. godini nastavljaju se brojne suradnje sa znanstvenim i kulturnim ustanovama u zemlji i inozemstvu, strukovnim organizacijama, tijelima državne i lokalne uprave, medijima, civilnim sektorom, nevladinim organizacijama, gospodarstvom i dr.

Suradnici IEF-a sudjelovat će u stručnim i programskim odborima smotri (posebice umjetničkim ravnanjem Međunarodne smotre folkloru Zagreb) i festivala te u radu povjerenstava Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva kulture i medija, UNESCO-a, Ureda za nacionalne manjine Vlade RH, Međunarodnog savjeta za tradicije glazbe i plesa (ICTMD) pri UNESCO-u itd.

Nastavit će se suradnja s Etnografskim muzejom u Zagrebu na izložbi *Lica gladi* (radionice, predavanja i sl.) te Ministarstvom znanosti i obrazovanja RH na koordinaciji DARIAH aktivnosti te kroz sudjelovanje u programskom odboru Okvirnog programa za istraživanje i inovacije Obzor Europa za područje Kultura, kreativnost i uključivo društvo.

# IZDAVAČKA DJELATNOST

## *Narodna umjetnost – hrvatski časopis za etnologiju i folkloristiku*

broj 61/1 i 61/2

Glavna urednica: dr. sc. Iva Niemčić

Uredništvo: dr. sc. Petar Bagarić, dr. sc. Renata Jambrešić Kirin, dr. sc. Ivana Katarinčić, dr. sc. Suzana Marjanić

U 2024. godini planirana je objava dvaju svezaka časopisa, NU 61/1 u lipnju i NU 61/2 u prosincu. U oba godišnja sveska objavljuvat će se tekstovi na hrvatskom i na engleskom jeziku.

Uz znanstvene tekstove, u oba je broja planirano i objavljivanje prikaza znanstvenih publikacija.

U broju NU 61/1 nije planiran temat. Sedam je tekstova u recenzentskom postupku, od toga pet na engleskom i dva na hrvatskom jeziku. Među autorima tekstova dvoje je inozemnih, a petoro domaćih autora od toga dva napisana u koautorstvu. Za četiri teksta završen je recenzentski postupak. S obzirom na (sub)disciplinarna područja, dva rada opisuju etnomuzikološke teme, dva kulturnoantropološka rada se dotiču migrantske problematike u EU, jedan tekst iz kulturalnih studija se bavi semiotikom reklame u povijesnom kontekstu, jedan kulturnoantropološki bavi se sportom kao načinom integracije romske populacije i jedan povijesnoumjetnički prilog koji problematizira skulpture u javnom prostoru grada.

U drugom broju NU (61/2) planiran je temat "Naše zajedničke budućnosti: pogled iz perspektive etnologije i kulturne antropologije" (urednica dr. sc. Olga Orlić). Temat će okupiti odabrane radove proizašle s istoimenog godišnjeg skupa HED-a (Pazin, 22. – 24. svibanj 2024.). Zamišljanje i/ili oblikovanje budućnosti relevantna je tema za etnologe i kulturne antropologe različitih interesa i područja djelovanja s heterogenih teorijskih i metodoloških te praktičnih polazišta te stoga očekujemo interes različitih profila etnologa i kulturnih antropologa. Fokus temata bio bi stoga usmjeren na modalitete zamišljanja budućnosti u prošlosti i sadašnjosti te na propitivanja različitih smjerova budućnosti primijenjene etnologije i antropologije i mogućnosti prakticanja održivosti iz perspektive etnologije i kulturne antropologije. Broj je otvoren i za druge priloge na slobodnu temu.

## Biblioteka *Nova etnografija*

Urednici biblioteke: dr. sc. Ozren Biti, dr. sc. Tanja Halužan, dr. sc. Jelena Ivanišević

*Nova etnografija* središnja je biblioteka Instituta za etnologiju i folkloristiku. Utemeljena je 2002. godine. Objavljuje monografske studije, zbornike, rječnike i druge znanstvene i znanstveno-stručne publikacije. Različitošću i bogatstvom tema i pristupa *Nova etnografija* prati najsuvremenije tendencije znanstvene misli u Hrvatskoj i svijetu, nudeći domaćoj znanstvenoj i široj javnosti kompetentne uvide u tekuća kritička istraživanja kulture.

U 2024., kao i prethodnih godina, planiraju se javljanja na natječaje za potpore i otkupe knjiga, na natječaje za potpore objavljivanju digitalnih izdanja, organizacije promocija knjiga, sudjelovanja na sajmovima knjiga, izravna kontaktiranja knjižnica, knjižara, uredništava, medija i srodnih institucija.

Naslovi planirani za objavu u 2024. godini:

### A. Autorske knjige

NASLOV: Šutnje straha

AUTORICA: Jelena Marković (ur. NE Maja Pasarić)

NASLOV: Zoo-životi: antrozoologija i kritika kapitalocena

AUTORICA: Suzana Marjanić (ur. NE Jelena Ivanišević)

NASLOV: Istraživanja urbanih budućnosti (radni naslov)

AUTORICE: Valentina Gulin Zrnić i Saša Poljak Istenič

SUIZDAVAČ: HED

NASLOV: Etnografije poslovanja i razvoja zajednica: primjeri iz primijenjene antropologije (radni naslov)

AUTORICE: Tihana Rubić i Marijana Belaj

SUIZDAVAČ: HED

### B. Zbornici radova

NASLOV: *Istraživači na neutabanim stazama*, zbornik radova sa međunarodnog skupa posvećenog Nives Rittig-Beljaku

UREDNIČICE: Reana Senjković i Jelena Ivanišević

Naslovi koji se planiraju prijaviti na natječaj za financijsku potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja:

### A. Autorske knjige

NASLOV: Novi ljudi: tri kulturnoantropološka rakursa (radni naslov)

AUTORICA: Reana Senjković

NASLOV: Smrti na granici (radni naslov)

AUTORICA: Marijana Hameršak

NASLOV: Etnografija za svaki dan (radni naslov)

AUTOR: Bojan Mucko

NASLOV: Rana domaća diskografska industrija. Edison Bell Penkala, Elektroton i Jugoton

AUTORICE: Naila Ceribašić, Dora Dunatov, Jelka Vukobratović i suradnici

B. Zbornici radova

NASLOV: O pričama i pričanju 2.0 (radni naslov)

UREDNIKE: Renata Jambrešić Kirin, Jelena Marković, Ljiljana Marks, Nataša Polgar

Digitalna izdanja

U 2024. godini planira se rješavanje autorskih prava za elektroničku objavu za tri naslova.

## **Biblioteka *Iz arhiva***

Urednici: dr. sc. Joško Čaleta, dr. sc. Koraljka Kuzman Šlogar, dr. sc. Irena Miholić

Biblioteka *Iz arhiva* usmjerena je na objavljivanje etnografske građe pohranjene u arhivima ili prikupljene tijekom recentnih terenskih istraživanja. Riječ je o kazivanjima, rukopisnim tekstovima, notnim zapisima te zvukovnoj, (s)likovnoj i filmskoj građi i sl. koji su stručno obrađeni i/ili znanstveno interpretirani. Izdanja ove biblioteke imaju svrhu biti izvor i građa za daljnja etnološka, folkloristička, antropološka i druga kulturološka istraživanja; kao i referentna izdanja za praktičnu primjenu u revitalizaciji i/ili očuvanju kulturne baštine (u obrazovanju, folklornom amaterizmu, kulturnom turizmu itd.). Dodatno, ova su izdanja, posebice monografije određenih fenomena ili lokaliteta, zamišljena kao popularno-znanstvena djela dostupnija široj čitalačkoj publici.

Kao i prethodnih godina, uredništvo će se javljati na javne natječaje za potporu. Ostvarenje plana ovisit će o rezultatima natječaja.

Knjige planirane za objavljivanje u 2024. godini:

NASLOV: Biti etnomuzikolog – Svanibor Pettan (knjižica s nosačem zvuka)

AUTOR: Svanibor Pettan (ur. IA Irena Miholić)

NASLOV: Kolende otoka Krka

AUTOR: Tvrtko Zebec i Damir Kremenić (ur. IA Joško Čaleta)

Nastavit će se suradnja s Hrvatskom kulturnom udrugom Pjevana baština u objavljivanju glagoljaškog crkvenog pjevanja (ovisno o rezultatima natječaja) (ur. Joško Čaleta).

Priprema notnih zbirki Vinka Žganca za digitalnu objavu (ur. I. Miholić).



# DOKUMENTACIJA

Dokumentacija IEF-a predstavlja vitalni segment institucionalne infrastrukture, pružajući podršku znanstvenicima u njihovu radu i u pohrani rezultata istraživanja. Svakodnevne aktivnosti Odjela obuhvaćaju širok spektar zaduženja, od evidentiranja i inventarizacije novih materijala, brige o očuvanju postojeće građe, do održavanja opreme za znanstveni rad i dokumentiranja raznih događanja.

Nadalje, Odjel dokumentacije aktivno sudjeluje u samostalnim i suradničkim projektima povezanim sa znanstvenim istraživanjem. Ovi projekti obuhvaćaju područja poput digitalizacije građe, pripreme materijala za publiciranje, izrade izložbi te druge relevantne inicijative. Osim što podržava interni znanstveni rad, Odjel pruža važnu podršku i vanjskim korisnicima, doprinoseći tako širenju dostupnosti znanstvenih resursa iz Instituta prema široj zajednici.

U 2024. godini planira se usmjeriti na razvoj i unaprjeđenje performansi digitalnog repozitorija (dief.eu). Prioritet će biti posvećen optimizaciji funkcionalnosti repozitorija kako bi se osigurala efikasna pohrana, upravljanje i dostupnost znanstvenih resursa. Ujedno će se nastaviti s pružanjem podrške znanstvenicima, odnosno nastaviti sa suradnjama u okviru institutskih znanstvenoistraživačkih projekata, doprinoseći širem kontekstu znanstvenog rada Instituta.

Višegodišnja kontinuirana suradnja s Ministarstvom kulture i medija RH u sklopu projekta “e-Kultura” nastaviti će se i iduće godine, pridonoseći daljnjem napretku digitalnih inicijativa u kulturnom sektoru. Istovremeno će se nastaviti i suradnja s konzorcijem ustanova povezanih s projektom/portalom Znameniti.hr, naglašavajući važnost zajedničkih inicijativa u promicanju kulturne baštine.

Aktivnosti Odjela također će obuhvatiti i praćenje javnih natječaja s ciljem prijave novih projekata digitalizacije građe, kako u suradnji s konzorcijem tako i u samostalnim digitalizacijskim projektima. U 2024. godini planiraju se i manji projekti digitalizacije rukopisne i fotografske građe, koji bi trebali biti ostvareni u suradnji sa studentima etnologije i kulturne antropologije sa zagrebačkog Filozofskog fakulteta. Razvoj digitalnih resursa bit će nadopunjen radom na uređenju dokumentacijskih fondova i digitalnih zbirki, kao i sređivanjem ostavština.

Tijekom godine djelatnici Dokumentacije sudjelovat će na nekom od stručnih i znanstvenih skupova, (npr. *D-fest*, *Seminar AKM* i/ili *9. dani ICARUS-a*) na kojima će se promovirati djelatnosti i arhivsko gradivo Odjela dokumentacije IEF-a. Te aktivnosti planiraju se provesti u okviru projekata DARIAH i TKuDOR.

U sklopu strategije promocije, predviđeno je aktivno sudjelovanje u radnoj skupini za odnose s medijima, kao i daljnje uređivanje i obogaćivanje sadržaja na društvenim mrežama poput *Instagrama* i *Facebooka*. Kroz ove aktivnosti, planirano je kontinuirano promovirati Institut i Odjel dokumentacije, proširujući svijest o znanstvenim doprinosima i kulturnom nasljeđu koje čuva i razvija.

# KNJIŽNICA

Knjižnica je Instituta prema sadržaju i veličini svog fonda, koji čine važna i rijetka djela domaćih i stranih nakladnika, jedinstvena u Hrvatskoj. Posjeduje najveću i najvrjedniju knjižnu građu s područja etnologije i folkloristike, slavistike, socijalne i kulturne antropologije te je kao specijalna knjižnica, zajedno s Dokumentacijom, 2014. godine proglašena kulturnim dobrom Republike Hrvatske.

U okviru svoje temeljne djelatnosti knjižnica će nastaviti prikupljanje, sređivanje, čuvanje te posudbu knjižne građe, kao i pružanje mnogih drugih knjižničnih usluga svojim korisnicima. Ponajprije tu treba ubrojiti poslove: predakcesije i nabave knjižne građe (izrada kataloga Deziderate, održavanje sastanaka Knjižnog odbora); primarne knjižnične obrade (inventarizacija, katalogizacija, klasifikacija te rad na katalozima); informacijske poslove (pripremanje "Biltena prinova", postavljanje izložbi, pisanje knjižničnih statistika); sudjelovanje u izdavačkoj djelatnosti (klasificiranje članaka); provođenje evidencije razmjene i poklona te evidencije vanjskih korisnika; dostavljanje obveznih primjeraka u NSK i u zavičajnu zbirku KGZ-a; rad na hemeroteci, međuknjižničnoj posudbi, zaštiti i smještaju knjižničnih jedinica te odašiljanju primjeraka *Narodne umjetnosti* i drugih izdanja IEF-a.

Između stručnih poslova koji će se i nadalje obavljati u bazama podataka treba izdvojiti bibliografsku obradu (unošenje bibliografskih zapisa knjižnične građe, verifikacija upisa u kataložnu bazu, kontrola zapisa – ujednačavanje s novim normativima) u integriranom knjižničnom sustavu Aleph; specifične baze u Filemakeru, objavu digitaliziranih jedinica u institutskom repozitoriju <https://repozitorij.dief.eu> kao i na mrežnim stranicama instituta (e-izdanja IEF-a). Ujedno će se nastaviti raditi na izradbi pojedinačnih bibliografija suradnika Instituta te na ostavštinama.

Suradnici Knjižnice periodično će evidentirati, štititi i distribuirati skladišne primjerke izdanja IEF-a; raditi na reviziji knjižnične građe; skenirati knjige i tekstove te ih implementirati u bazu podataka kao i obavljati poslove na daljnjoj sveobuhvatnijoj digitalizaciji građe i kartoteka u cilju stvaranja digitalne knjižnice. Ujedno će raditi na povećanju dostupnosti e-knjiga.

Planiraju se i specifični zadaci na razvijanju informacijsko-informatičke infrastrukture (Repozitorij IEF, DARIAH), sudjelovanje u edukacijskim programima za knjižničare (radionice CSSU i stručni skupovi) te pisanje i objavljivanje stručnih radova, kao i nastavak suradnje s Medijskom skupinom Instituta i organizacija *Tribina IEF-a*. Planirana je i koordinacija u radu na unosu podataka suradnika Instituta u Hrvatsku znanstvenu bibliografiju CroRIS te održavanje edukacije. Ujedno je planiran i nastavak suradnje na projektu Znameniti.hr.

Također ćemo sustavno pratiti najsuvremenije trendove u knjižničarstvu i proaktivno promicati otvorenost pristupa i dostupnost najširem krugu korisnika.

# ODJEL ZA PRAVNE, KADROVSKE, FINANCIJSKO-RAČUNOVODSTVENE I OPĆE POSLOVE TE INFORMATIČKE POSLOVE

U sklopu Odjela provodit će se redoviti opći i kadrovski te pravni poslovi usmjereni pružanju stručne potpore znanstvenicima i suradnicima IEF-a u poboljšanju djelatnosti i razvoju Instituta. Odjel će provoditi potrebne organizacijske poslove oko pripremanja znanstvenih skupova, znanstveno-stručnih predavanja, predstavljanja knjiga i slično, poslova pretplate i prodaje znanstvenih knjiga i časopisa i drugih izdanja Instituta.

Financijski i računovodstveni poslovi osigurat će redovito financijsko poslovanje IEF-a u skladu s pravnim propisima te provedbom financijskoga plana. Poslovi javne nabave obavljat će se radi osiguravanja dostupnosti potrebnih usluga i roba.

Sukladno važećim propisima, planira se tijekom godine izvršenje postupka pregleda i izlučivanja arhivskog i drugog gradiva IEF-a kojemu je istekao rok čuvanja na temelju Posebnog popisa s rokovima čuvanja. Planiraju se i poslovi na izradi općih i ostalih pravnih akata te uvođenje digitalizacije procesa poslovanja Odjela.

Informatička služba će redovito provoditi održavanje informatičke infrastrukture kao i pratiti suvremena informatička rješenja u svrhu poboljšanja i unaprjeđenja informatičko-informacijskih procesa.

U Zagrebu, 15. ožujak 2024. godine  
Urudžbeni broj: 2-05/07-24-01

Na temelju članka 23. stavka 1. Statuta Instituta za etnologiju i folkloristiku, Upravno vijeće Instituta za etnologiju i folkloristiku je na sjednici održanoj dana 15. ožujka 2024. godine donijelo

**ODLUKU**  
**o usvajanju Plana rada Instituta za etnologiju i folkloristiku za 2024. godinu**

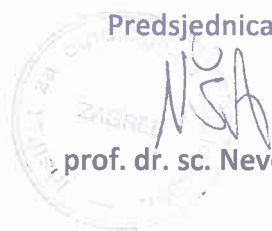
I

Usvaja se Plan rada Instituta za etnologiju i folkloristiku za 2024. godinu.

II

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednica Upravnog vijeća



prof. dr. sc. Nevena Škrbić Alempijević